د افغانستان اساسي قانون

قانون اساسی افغانستان

Ketabton.com

په رسمي جريده کې د خپرېدو نېټه: ۱۳۸۲ هـ ش کال د سلواغې د مياشتې (۸)
پرله پسې ګڼه (۸۱۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د اساسي قانون د توشېح په باب د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت د رئيس فرمان

گڼه: (۱۰۳)

نېټه : ۱۳۸۲/۱۱/۶

د لوی خدای په نامه او د افغانستان د نجيبو خلکو د نيکمرغۍ په هيله ، نوی اساسي قانون چې د ۱۳۸۲ هجري لمريز کال د لينديۍ له ۲۲ څخه د مرغومې تر ۱۴ نېټې پورې په کابل کې د جوړې شوي لويې جرگې لخوا په ۱۲ فصلونو ۱۶۲ مادو کې د رأيو په اتفاق تصويب شو، توشيح او انفاذيې اعلاموم.

د متعا ل خدای له دربار څخه هيله کوم تر څو دغه اساسي قانون د اسلام د مبين دين د حکمونو په رعايت سره دملي يووالي د ټينگښت ، د دموکراسۍ د هدفونو د تحقق د مدني ټولنې د جوړ ولو ، د ټولنيزې اقتصادي ، اجتماعي ، سياسي او فرهنگي سوکالۍ ، د دولت او دهېواد

فرمان رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان در مورد توشيح قانون اساسی افغانستان

شماره: (۱۰۳)

تاريخ: ۱۳۸۲/۱۱/۶

بنام خداوند بزرگ و به آرزوی سعادت مردم نجيب و صلح دوست افغانستان، قانون اساسی جديد را که توسط لويه جرگۀ تاريخی ۲۲ قوس الی ۱۴ جدی ۱۳۸۲ هجری شمسی، منعقدۀ شهر کابل در ۱۲ فصل و ۱۶۲ ماده به اتفاق آرا تصويب گرديد ، توشيح و انفاذ آنرا اعلام می دارم.

از بارگاه خداوند متعال استدعا دارم تا اين قانون اساسی با رعايت احکام دين مبين اسلام، تحکيم وحدت ملی، تحقق اهداف دموکراسی، اعمار جامعۀ مدنی، رفاه همگانی اقتصادی، اجتماعی، سياسی و فرهنگی، مشعل راه دولت و مردم کشور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خلکــو د لارې ډيــوه شــي ، ســوله ، برابري او وروروليي د افغانستان د ملت ترمنځ تأمين کړي.

و من الله توفيق

حامد کرزی

د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت رئيس

۶/ سلواغه/ ۱۳۸۲ هجري شمسي
د کابل ښار

گـــــرديده، صــــــلح، بــرابـــــری و بــرادری را بـــــين ملــت افغانســـتان تأمين نمايد.

و من الله توفيق

حامد کرزی

رئيس دولت انتقالی اسلامی افغانستان

۶/ دلو ۱۳۸۲/ هــجری شمســی
شهر کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د اساسي قانون فهرست			فهرست قانون اساسی افغانستان		
عنوان	د مادو شمېر	مخ	عنوان	تعداد ماده ها	صفحه
سريزه		۱	مقدمه		۱
لومړی فصل: دولت	(۲۱مادې)	۳	فصل اول: دولت	(۲۱ ماده)	۳
دويم فصل: د اتباعو اساسي حقوق او وجايب	(۳۸ مادې)	۱۰	فصل دوم: حقوق اساسی و وجایب اتباع	(۳۸ ماده)	۱۰
درېيم فصل: جمهور رئيس	(۱۱ مادې)	۲۶	فصل سوم: رئیس جمهور	(۱۱ ماده)	۲۶
څلورم فصل: حکومت	(۱۰ مادې)	۳۶	فصل چهارم: حکومت	(۱۰ ماده)	۳۶
پنځم فصل: ملي شوری	(۲۹ مادې)	۴۰	فصل پنجم: شورای ملی	(۲۹ ماده)	۴۰
شپږم فصل: لويه جرګه	(۶ مادې)	۵۵	فصل ششم: لویه جرگه	(۶ ماده)	۵۵
اووم فصل: قضاء	(۲۰ مادې)	۵۷	فصل هفتم: قضاء	(۲۰ ماده)	۵۷
اتم فصل: اداره	(۷ مادې)	۶۶	فصل هشتم: اداره	(۷ ماده)	۶۶
نهم فصل: اضطراري حالت	(۶ مادې)	۶۹	فصل نهم: حالت اضطرار	(۶ ماده)	۶۹
لسم فصل: تعديل	(۲ مادې)	۷۱	فصل دهم: تعدیل	(۲ ماده)	۷۱
يوولسم فصل: متفرقه حکمونه	(۷ مادې)	۷۲	فصل یازدهم: احکام متفرقه	(۷ ماده)	۷۲
دولسم فصل: انتقالي حکمونه	(۵ مادې)	۷۴	فصل دوازدهم: احکام انتقالی	(۵ ماده)	۷۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام علي سيد الانبياء و المرسلين محمد (ﷺ) و على آله و اصحابه اجمعين.

سريزه

موږ د افغانستان خلكو:

■ د لوی خدای (جل جلاله) پرسپيڅلي ذات په ټينګ ايمان ، د حق تعالي په مشيت پر توکل او د اسلام په سپيڅلي دين پر اعتقاد ؛

■ د تيرو بې عدالتيو او ناخوالو په درک او زمونږ پر هيواد راغليو بې شميره مصيبتونو ته په پاملرنه؛

■ د افغانستان د ټولو خلکو د سربندنو، تاريخي مبارزو، جهاد او بر حق مقاومت د ستايلو او د وطن د آزادۍ د لارې د شهيدانو لوړ مقام ته په ارزښت ورکولو؛

■ په دې درک سره چې واحد او يو موټی افغانستان ددې خاورې په ټولو قومونو او خلکو اړه لري؛

■ د ملګرو ملتو د منشور په رعايت او د بشر دحقوقو نړيوالې

مقدمه

ما مردم افغانستان:

■ با ايمان راسخ به ذات پاک خداوند (جل جلاله) و توکل به مشيت حق تعالی و اعتقاد به دين مقدس اسلام؛

■ با درک بی عدالتی ها و نابسامانی های گذشته و مصايب بی شماری که بر کشور ما وارد آمده است؛

■ با تقدير از فداکاری ها ، مبارزات تاريخی، جهاد و مقاومت بر حق تمام مردم افغانستان و ارج گذاری به مقام والای شهدای راه آزادی کشور؛

■ با درک اين که افغانستان واحد و يکپارچه به همه اقوام و مردم اين سرزمين تعلق دارد ؛

■ با رعايت منشور ملل متحد و با احترام به اعلامیهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعلامیې ته په درناوي؛

جهانی حقوق بشر؛

■ د ملي وحدت د ټینګښت او د هېواد داستقلال، ملي حاکمیت او ځمکنۍ بشپړتیا د ساتنې په منظور؛

■ بـه منظـور تحکیم وحـدت ملی و حراسـت از استقلال، حاکمیت ملـی و تمامیت ارضی کشور؛

■ د خلکو پر اراده او د موکراسۍ ولاړ نظام د تأسیس لپاره؛

■ بـه منظور تأسیس نظام متکی بـر اراده مردم و دموکراسی؛

■ لـه ظلـم، اسـتبداد، تبعـیض او تـاوتریخوالي پـاکې، پرقانونیـت، اجتماعي عدالت، د انساني حقوقو او کرامت پر خوندي تا به ولاړې مدني ټولنې د جوړولو او دخلکو د اساسي حقوقو او آزادیو د تأمین په منظور؛

■ بـه منظـور ایجاد جامعـۀ مـدنی عـاری از ظلـم، استبداد، تبعـیض و خشونت و مبتنی بر قـانـونمندی، عـدالت اجتمـاعی، حفـظ کرامت و حقـوق انـسانی و تـأمین آزادی هـا و حقوق اساسی مردم؛

■ د هېـواد د سیاسـي، اجتمـاعي، اقتصادي او دفاعي بنسټونو د پیاوړي کولو لپاره؛

■ بـه مـنظور تقویـت بنیادهـای سیاسـی، اجـتمـاعی، اقتـصـادی و دفاعی کشور؛

■ ددې خاورې ټولو او سیدونکیو ته د یـو هوسا ژوندانـه او د ژونـد د سـالم چاپیریال د تأمین په منظور؛

■ به منظور تأمین زنـدگی مـرفـه و محیـط زیست سالم بـرای هـمه ساکنان این سرزمین؛

■ او بالاخره پـه نـړیوالـه کورنـۍ کـې د افغـانسـتـان لـپـاره د وړ ځـای د تثبیت په منظور؛

■ و سرانجـام، بـه منظـور تثبیـت جـایـګاه شایسـتۀ افغانسـتان در خانوادۀ بین المللی؛

د هېـواد تـاریخي، فـرهنګـي او ټولـنیـزو واقعیـتـونـو او د زمـان لـه غوښتنو سره سم مو دغه اساسي قـانون

ایـن قـانون اساسـی را مطـابق بـه واقعیـت هـای تـاریخی، فرهنګـی و اجتمـاعی کشـور و مقتضیات عصر،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپلو استازيو له لارې د يو زرو درې سوه دوه اتيا يم لمريز هجري كال د مرغومي د مياشتې په څوارلسمه نيټه د كابل په ښار كې تصويب كړ.

لومړی فصل
دولت

لومړۍ ماده:
افغانستان ، خپلواک، واحد ، او نه بېليدونكى اسلامي جمهوري دولت دى.

دوه يمه ماده:
د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت دين، د اسلام سپېڅلى دين دى.

د نورو اديانو پيروان د خپل دين په پيروۍ او د خپلو ديني مراسمو په اجرأ كې د قانون د حكمونو په حدودوكې آزاد دي.

دريمه ماده:
په افغانستان كې هيڅ قانون نشي كولاى چې د اسلام دسپېڅلي دين د معتقداتو او احكامو مخالف وي.

څلورمه ماده:
په افغانستان كې ملي حاكميت په ملت پورې اړه لري چې په مستقيم ډول

از طريق نمايندگان منتخب خود درلويه جرگۀ مؤرخ چهاردهم جدى سال يک هزار و سه صد و هشتاد و دو هجرى شمسى در شهر كابل تصويب كرديم.

فصل اول
دولت

مادۀ اول:
افغانستان، دولت جمهورى اسلامى، مستقل، واحد و غير قابل تجزيه مى باشد.

مادۀ دوم:
دين دولت جمهورى اسلامى افغانستان، دين مقدس اسلام است.

پيروان ساير اديان در پيروى از دين و اجراى مراسم دينى شان در حدود احكام قانون آزاد مى باشند.

مادۀ سوم:
در افغانستان هيچ قانون نمى تواند مخالف معتقدات و احكام دين مقدس اسلام باشد.

مادۀ چهارم:
حاكميت ملى در افغانستان به ملت تعلق دارد كه به طور

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې په خپله يا يې د خپلو استازيو له لارې عملي کوي.

مستقيم يا توسط نمايندگان خود آن را اعمال مى كند.

د افغانستان ملت عبارت دی له هغو ټولو افرادو څخه چې د افغانستان تابعيت ولري.

ملت افغانستان عبارت است از تمام افرادى كه تابعيت افغانستان را دارا باشند.

د افغانستان ملت له پښتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه يي، نورستاني، ايماق، عرب، قرغيز، قزلباش، گوجر، براهوي او نورو قومونو څخه جوړ دی.

ملت افغانستان متشكل از اقوام پشتون، تاجک، هزاره، ازبک، تركمن، بلوچ، پشه يى، نورستانى، ايماق، عرب، قرغيز، قزلباش، گوجر، براهوى وساير اقوام مى باشد.

د افغان کلمه د افغانستان د ملت پر هر فرد اطلاق کيږي.

برهر فرد از افراد ملت افغانستان كلمهٔ افغان اطلاق مى شود.

د ملت هيڅ يو فرد د افغانستان له تابعيت څخه نه محروميږي.

هيچ فرد از افراد ملت از تابعيت افغانستان محروم نمى گردد.

په تابعيت او پناه ورکولو پورې مربوطې چارې د قانون له لارې تنظيميږي.

امور مربوط به تابعيت و پناهندگى توسط قانون تنظيم مى گردد.

پنځمه ماده:

د دې اساسي قانون او نورو قوانينو د حکمونو تطبيق، له استقلال، ملي واکمنۍ او ځمکنۍ بشپړتيا څخه دفاع او د هېواد د امنيت او دفاعي قابليت تأمين، د دولت له اساسي وظايفو څخه دي.

مادهٔ پنجم:

تطبيق احكام اين قانون اساسى و ساير قوانين، دفاع از استقلال، حاكميت ملى و تماميت ارضى و تأمين امنيت و قابليت دفاعى كشور از وظايف اساسى دولت مى باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه ماده:

دولت ، د انساني کرامت په ساتلو، بشري حقوقو د ملاتړ، د دموکراسۍ د تحقق، ملي وحدت د تأمين، د ټولو قومونو او قبايلو ترمنځ د برابرۍ او د هېواد په ټولو سيمو کې د متوازنې پراختيا او ټولنيز عدالت پر بنسټ ديوې هوسا او پرمختللې ټولنې په جوړولو مکلف دی.

مادۀ ششم:

دولت به ايجاد يک جامعه مرفه و مترقی بر اساس عدالت اجتماعی، حفظ کرامت انسانی، حمايت حقوق بشر، تحقق دموکراسی، تأمين وحدت ملی، برابری بين همه اقوام و قبايل و انکشاف متوازن در همه مناطق کشور مکلف می باشد.

اوومه ماده:

دولت د ملګرو ملتونو د منشور، د بين الدول معاهدو، د نړيوالو ميثاقونو چې افغانستان له هغو سره تړاو لري او د بشري حقوقو د نړيوالې اعلاميې رعايت کوي.

مادۀ هفتم:

دولت منشور ملل متحد ، معاهدات بين الدول، ميثاق های بين المللی که افغانستان به آن ملحق شده است و اعلاميۀ جهانی حقوق بشر را رعايت می کند.

دولت د هر راز تروريستي اعمالو، د مخدره موادو د کرلو او قاچاق او د مسکراتو د توليد او استعمال مخنيوی کوي.

دولت از هر نوع اعمال تروريستی، زرع و قاچاق مواد مخدر و توليد و استعمال مسکرات جلوگيری می کند.

اتمه ماده:

دولت د هېواد خارجي سياست دخپلواکۍ، ملي ګټو او ځمکنۍ بشپړتيا په ساتلو، نه مداخلې، ښه ګاونډيتوب ، متقابل احترام او د حقوقو د برابرۍ پر بنسټ تنظيموي.

مادۀ هشتم:

دولت سياست خارجی کشور را بر مبنای حفظ استقلال، منافع ملی و تماميت ارضی و عدم مداخله، حسن همجواری، احترام متقابل و تساوی حقوق تنظيم می نمايد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهمه ماده:
کانونه او نوري تر ځمکې لاندې زیرمې او لرغوني آثار د دولت ملکیت دي.

د دولت د ملکیتونو ساتنه او اداره او له طبیعي زیرمو او نورو عامه ملکیتونو څخه د سمې استفادې ډول د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ نهم:
معادن و سایر منابع زیر زمینی و آثار باستانی ملکیت دولت می باشند.

حفاظت و اداره املاک دولت و طرز استفاده درست از منابع طبیعی و سایر املاک عامه توسط قانون تنظیم می گردد.

لسمه ماده:
دولت ، خصوصي پانګې اچونې او خصوصي تشبثات د بازار د اقتصاد د نظام پربنسټ دقانون له حکمونو سره سم هڅوي ، ملاتړېې کوي او مصؤنیت یې تضمینوي.

مادهٔ دهم:
دولت، سرمایه گزاریها و تشبثات خصوصی را مبتنی بر نظام اقتصاد بازار، مطابق به احکام قانون، تشویق، حمایت و مصؤنیت آنها را تضمین می نماید.

یوولسمه ماده:
په کورنۍ او بهرنۍ سوداګرۍ پورې تړلې چارې، د هېواد له اقتصادي غوښتنو او دخلکو له ګټو سره سمې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ یازدهم:
امور مربوط به تجارت داخلی و خارجی، مطابق به ایجابات اقتصادی کشور و مصالح مردم ، توسط قانون تنظیم میگردد.

دولسمه ماده:
د افغانستان بانک، د دولت مرکزي او مستقل بانک دی.

د پیسو نشرول، د هېواد د پولي سیاست طرح او تطبیق، د قانون له حکمونو سره سم د مرکزي بانک صلاحیت دی.

مادهٔ دوازدهم:
دافغانستان بانک، بانک مرکزی دولت و مستقل می باشد.

نشر پول و طرح و تطبیق سیاست پولی کشور، مطابق به احکام قانون، از صلاحیت بانک مرکزی می باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرکزي بانک د پيسو د چاپ په برخه کې د ولسي جرگې له اقتصادي کميسيون سره مشوره کوي.

بانک مرکزی در مورد چاپ پول با کميسيون اقتصادی ولسی جرگه مشوره می نمايد.

ددې بانک تشکيل او د کار ډول د قانون له لياري تنظيمېږي.

تشکيل و طرز فعاليت اين بانک توسط قانون تنظيم می شود.

ديارلسمه ماده:
دولت د صنايعو د پراختيا، د توليد د ودې او د خلکو د ژوند د سطحې د لوړتيا او د کسبگرو د فعاليتونو د ملاتړ لپاره اغېزمن پروگرامونه طرح او تطبيقوي.

مادۀ سيزدهم:
دولت برای انکشاف صنايع، رشد توليد، ارتقای سطح زندگی مردم و حمايت از فعاليتهای پيشه وران، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبيق می نمايد.

څوارلسمه ماده:
دولت د کرنې او مالدارۍ د پراختيا، د بزگرانو او مالدارانو د اقتصادي ټولنيزو او د ژوند د شرايطو د ښه کولو او د کوچيانو د ميشتولو او د دوی د ژوند د سمون لپاره د دولت د مالي توان په حدودوکې اغېزمن پروگرامونه طرح او تطبيقوي.

مادۀ چهاردهم:
دولت برای انکشاف زراعت و مالداری، بهبود شرايط اقتصادی، اجتماعی و معيشتی دهقانان و مالدارن و اسکان و بهبود زندگی کوچيان، در حدود بنيه مالی دولت، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبيق می نمايد.

دولت مستحقو اتباعو ته د استوگنځای د برابرولو په منظور او دعامه ملکيتونو د وېش لپاره، د قانون له حکمونو سره سم او د مالي امکاناتو په حدود کې لازم تدبيرونه نيسي.

دولت به منظور تهيۀ مسکن و توزيع ملکيتهای عامه برای اتباع مستحق، مطابق به احکام قانون و در حدود امکانات مالی، تدابير لازم اتخاذ می نمايد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسمه ماده:

دولت مکلف دی چې د ځنګلونو او د چاپيريال د خوندي کولو ښه والي لپاره لازم تدبيرونه ونيسي.

شپاړسمه ماده:

د پښتو، دري، ازبکي، ترکمني، بلوڅي، پشه يي، نورستاني، پاميري او په هېواد کې د نورو مروجو ژبو له جملې څخه پښتو او دري د دولت رسمي ژبې دي.

په هغو سيمو کې چې د خلکو اکثريت له ازبکي، ترکمني، بلوڅي، پشه يي، نورستاني او يا پاميري ژبو څخه پر يوې خبرې کوي له پښتو او دري سربېره هغه ژبه دريمه رسمي ژبه ده، د تطبيق ډول يې د قانون له لياري تنظيمېږي.

دولت د افغانستان د ټولو ژبو د پياوړتيا او پراختيا لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبيقوي.

په هېواد کې د مطبوعاتو، راډيو او تلويزيون خپرونې د هېواد پر ټولو مروجو ژبو آزادې دي.

په هېواد کې موجود ملي، علمي او اداري مصطلحات ساتل کېږي.

مادۀ پانزدهم:

دولت مکلف است در مورد حفظ و بهبود جنگلات و محیط زیست تدابیر لازم اتخاذ نماید.

مادۀ شانزدهم:

از جمله زبانهای پشتو، دری، ازبکی، ترکمنی، بلوچی، پشه یی، نورستانی، پامیری و سایر زبانهای رایج در کشور، پشتو و دری زبانهای رسمی دولت می باشند.

در مناطقیکه اکثریت مردم به یکی از زبانهای ازبکی، ترکمنی، پشه یی، نورستانی، بلوچی و یا پامیری تکلم می نمایند آن زبان علاوه بر پشتو و دری به حیث زبان سوم رسمی می باشد و نحوۀ تطبیق آن توسط قانون تنظیم می گردد.

دولت برای تقویت و انکشاف همه زبانهای افغانستان پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

نشر مطبوعات و رسانه های گروهی به تمام زبانهای رایج در کشور آزاد می باشد.

مصطلحات علمی و اداری ملی موجود در کشور حفظ می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه لسمه ماده:
دولت په بيلابيلو سطحو کې د معارف د ودې او د ديني زده‌کړو د پراختيا، د جوماتونو، مدرسو او ديني مرکزونو د وضعې د ښه والي او تنظيم لپاره لازم تدبيرونه نيسي.

اتلسمه ماده:
د هېواد د تقويم مبدأ د پيغمبر اکرم (ﷺ) پر هجرت ولاړ دی.

د دولتي ادارو د کار بنسټ هجري لمريز کال دی.

د جمعې ورځې، د اسد ۲۸ او د ثور ۸ عمومي رخصتۍ دي، نورې رخصتۍ د قانون له لیارې تنظيمېږي.

نولسمه ماده:
د افغانستان بيرغ له: دريو تور، سور او زرغون رنګه ټوټو څخه جوړ دی. درې واړه ټوټې په مساوي ډول له کيڼ نه ښي لور ته په عمودي ډول سره پرتې وي او د هر رنګ سور د هغه د اوږدو نيمايي دی چې په منځ کې يې د افغانستان ملي نښان ځای پرځای شوی دی.

دافغانستان د دولت ملي نښان له سپين رنګي محراب او منبر څخه جوړ دی چې په دوو څنډو کې يې دوه

مادۀ هفدهم:
دولت برای ارتقای معارف در همه سطوح، انکشاف تعلیمات دینی، تنظیم و بهبود وضع مساجد، مدارس و مراکز دینی تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

مادۀ هجدهم:
مبدأ تقویم کشور بر هجرت پیغمبر اکرم (ﷺ) اسsتوار است.

مبنای کار ادارات دولتی تقویم هجری شمسی می باشد.

روزهای جمعه، ۲۸ اسد و ۸ ثور تعطیل عمومی است، سایر رخصتی ها توسط قانون تنظیم می گردد.

مادۀ نزدهم:
بیرق افغانستان مرکب است از: سه قطعه با رنگهای سیاه، سرخ و سبز که به صورت عمودی، به اندازه های مساوی، از چپ به راست، در کنار هم واقع شده، عرض هر رنگ برابر نصف طول آن است و در وسط آن نشان ملی افغانستان قرار دارد.

نشان ملی افغانستان عبارت از محراب و منبر به رنگ سفید می باشد که در دو گوشه آن دو بیرق و

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرغونه او د منځ په برنۍ برخه کې یې د لااله الاالله محمد رسول الله مبارکه کلمه او الله اکبر او د راختونکي لمر وړانګې او په لاندنۍ برخه کې یې د ۱۲۹۸ هجري شمسي تاریخ او د افغانستان کلمه راغلي چې له دوو خواوو څخه دغنمو وږي پري راګرځول شوي دي.

له بیرغ او ملي نښان څخه د استفادې څرنګوالی د قانون له لیارې تنظیمېږي.

شلمه ماده:
د افغانستان ملي سرود په پښتو ژبه دی، الله اکبر او دافغانستان د قومونو نومونه به پکې راځي.

یوویشتمه ماده:
د افغانستان پایتخت د کابل ښار دی.

دوه یم فصل
داتباعو اساسي حقوق او وجایب

دوه ویشتمه ماده:
د افغانستان د اتباعو ترمنځ هر راز تبعیض او امتیاز منع دی.

دافغانستان اتباع ښځې او نارینه د قانون په وړاندې مساوي حقوق او وجایب لري.

در وسط آن در قسمت فوقانی، کلمه مبارک لااله الاالله محمد رسول الله و الله اکبر و اشعهٔ خورشید در حال طلوع و در قسمت تحتانی آن تاریخ ۱۲۹۸ هجری شمسی و کلمه افغانستان، جا داشته و از دو طرف با خوشه های گندم احاطه شده است.

طرز استفاده از بیرق و نشان ملی توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ بیستم:
سرود ملی افغانستان به زبان پشتو و با ذکر الله اکبر و نام اقوام افغانستان می باشد.

مادهٔ بیست و یکم:
پایتخت افغانستان شهر کابل می باشد.

فصل دوم
حقوق اساسی و وجایب اتباع

مادهٔ بیست و دوم:
هر نوع تبعیض و امتیاز بین اتباع افغانستان ممنوع است.

اتباع افغانستان اعم از زن و مرد در برابر قانون دارای حقوق و وجایب مساوی می باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

در ويشتمه ماده:
ژوند د خدای (ﷻ) بخښنه او د انسان طبيعي حق دی، هيڅوک له قانوني مجوزه پرته له دې حقه بې برخې کېدای نشي.

مادهٔ بيست و سوم:
زندگی موهبت الهی و حق طبيعی انسان است، هيچ شخص بدون مجوز قانونی از اين حق محروم نمی گردد.

څلورويشتمه ماده:
آزادي د انسان طبيعي حق دی. دا حق د نورو له آزادۍ او له عامه مصالحو پرته چې د قانون له لياري تنظيمېږي حدودنه لري.

مادهٔ بيست و چهارم:
آزادی حق طبيعی انسان است. اين حق جز آزادی ديگران و مصالح عامه که توسط قانون تنظيم می گردد، حدودی ندارد.

د انسان آزادي او کرامت له تېري خوندي دی.

آزادی و کرامت انسان از تعرض مصؤن است.

دولت د انسان د آزادۍ او کرامت په ساتنه او درناوي مکلف دی.

دولت به احترام و حمايت آزادی و کرامت انسان مکلف می باشد.

پنځه ويشتمه ماده:
د ذمې برائت اصلي حالت دی.

مادهٔ بيست و پنجم:
برائت ذمه حالت اصلی است.

تر هغې چې د باصلاحيته محکمې په قطعي حکم متهم محکوم عليه ثابت نه شي، بې ګناه ګڼل کېږي.

متهم تا وقتی که به حکم قطعی محکمه با صلاحيت محکوم عليه قرار نگيرد، بی گناه شناخته می شود.

شپږ ويشتمه ماده:
جرم يو شخصي عمل دی.

مادهٔ بيست و ششم:
جرم يک عمل شخصی است.

د متهم تعقيبول، نيول يا توقيفول او پر هغه باندې د جزاء تطبيق بل هيچاته سرايت نه کوي.

تعقيب، گرفتاری يا توقيف متهم و تطبيق جزا بر او به شخص ديگری سرايت نمی کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه ويشتمه ماده:
هيڅ يو عمل جرم نه ګڼل کېږي خو دهغه قانون له مخې چې د جرم تر ارتکاب د مخه نافذ شوی وي.

هيڅوک د قانون له حکمونه پرته تعقيبيداى، نيول کيداى او يا توقيفېداى نه شي.

هيڅاته سزا نشي ورکول کيداى مگر، د با صلاحيته محکمې په حکم او د هغه قانون له احکامو سره سم چې د اتهام وړ فعل تر ارتکابه مخکې نافذ شوی وي.

اته ويشتمه ماده:
د افغانستان هيڅ يو تبعه په جرم باندې د متهم کيدو له امله، بهرني دولت ته نه سپارل کېږي، مگر د ورته معاملې او د هغو بين الدول تړونونو له مخې چې افغانستان ورسره تړاو لري.

هيڅ افغان د تابعيت په سلبېدو او په افغانستان کې دننه يا بهر په شړل کېدو نه محکومېږي.

نهه ويشتمه ماده:
د انسان تعذيب منع دی.

هيڅوک نه شي کولای چې له بل

مادۀ بيست و هفتم:
هيچ عملى جرم شمرده نمى شود مگر به حکم قانونى که قبل از ارتکاب آن نافذ گرديده باشد.

هيچ شخص را نمى توان تعقيب، گرفتار و يا توقيف نمود مگر بر طبق احکام قانون.

هيچ شخص را نمى توان مجازات نمود مگر به حکم محکمۀ با صلاحيت و مطابق به احکام قانونى که قبل از ارتکاب فعل مورد اتهام نافذ گرديده باشد.

مادۀ بيست و هشتم:
هيچ يک از اتباع افغانستان به علت اتهام به جرم، به دولت خارجى سپرده نمى شود مگر بر اساس معامله بالمثل و پيمان هاى بين الدول که افغانستان به آن پيوسته باشد.

هيچ افغان به سلب تابعيت و يا تبعيد در داخل يا خارج افغانستان محکوم نمى شود.

مادۀ بيست و نهم:
تعذيب انسان ممنوع است.

هيچ شخص نمى تواند حتى

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخص ځخه حتی د حقایقو د ترلاسه کولو لپاره که څه هم تر تعقیب، نیونې یا توقیف لاندې وي او یا په جزا محکوم وي، د هغه د تعذیب لپاره اقدام وکړي یا یې د تعذیب امر ورکړي.

د انساني کرامت مخالفې جزاء ټاکل منع دي.

دېرشمه ماده:
له متهم یا بل شخص ځخه په زور تر لاسه شوې ځرگندونې، اقرار یا شهادت اعتبار نه لري.

په جرم اقرار د متهم هغه اعتراف ته وایي چې په بشپړه خوښه او د عقلي روغتیا په حالت کې یې د با صلاحیته محکمې په وړاندې کړی وي.

یودېرشمه ماده:
هر څوک کولای شي چې له نیول کېدو سره سم له ځانه د اتهام دلیرې کولو او یا د حق د ثابتولو لپاره مدافع وکیل و ټاکي.

متهم حق لري چې له نیولو سره سم له منسوب اتهامه ځان خبر کړي او د هغې مودې دننه چې قانون یې ټاکي، محکمه کې حاضر شي.

به مقصد کشف حقایق از شخص دیگر، اگر چه تحت تعقیب، گرفتاری یا توقیف و یا محکوم به جزا باشد، به تعذیب او اقدام کند یا امر بدهد.

تعیین جزایی که مخالف کرامت انسانی باشد، ممنوع است.

مادهٔ سی ام:
اظهار، اقرار و شهادتی که از متهم یا شخص دیگری به وسیله اکراه به دست آورده شود، اعتبار ندارد.

اقرار به جرم عبارت است از اعتراف متهم با رضایت کامل و در حالت صحت عقل، در حضور محکمهٔ با صلاحیت.

مادهٔ سی و یکم:
هر شخص می تواند برای دفع اتهام به مجرد گرفتاری و یا برای اثبات حق خود، وکیل مدافع تعیین کند.

متهم حق دارد به مجرد گرفتاری، از اتهام منسوب اطلاع یابد و در داخل میعادی که قانون تعیین می کند در محکمه حاضر گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولت په جنايي پيښو کې د بېوزلي متهم لپاره مدافع وکيل ټاکي.

د متهم او د هغه د وکيل تر منځ مکالمات، مراسلات او مخابرات له هر ډول تعرض څخه خوندي دي.

د مدافع وکيلانو وظايف او واکونه د قانون له لياري تنظيمېږي.

دوه دېرشمه ماده:
پور د پوروړي د آزادۍ د سلبيدو يا محدودېدو سبب کيداى نشي.

د پور د بيرته اخيستلو لارې چارې او وسايل د قانون له لياري تنظيمېږي.

دري دېر شمه ماده:
د افغانستان اتباع د انتخابولو او د انتخابېدلو حق لري.

له دې حق څخه د ګټې اخيستو شرايط اولارې د قانون له لياري تنظيمېږي.

څلور دېرشمه ماده:
د بيان آزادي له تيري څخه خوندي ده.

هر افغان حق لري چې خپل فکر د وينا، ليکنې، انځور او يا نورو وسيلو له لارې، په دې اساسي قانون کې د راغلو حکمونو په

دولت در قضاياى جنايى براى متهم بى بضاعت وکيل مدافع تعيين مى نمايد.

محرميت مکالمات، مراسلات و مخابرات بين متهم و وکيل آن، از هر نوع تعرض مصؤن مى باشد.

وظايف و صلاحيت هاى وکلاى مدافع توسط قانون تنظيم مى گردد.

مادۀ سى و دوم:
مديون بودن شخص موجب سلب يا محدود شدن آزادى وى نمى شود.

طرز و وسايل تحصيل دين توسط قانون تنظيم ميگردد.

مادۀ سى و سوم:
اتباع افغانستان حق انتخاب کردن و انتخاب شدن را دارا مى باشند.

شرايط و طرز استفاده از اين حق توسط قانون تنظيم ميگردد.

مادۀ سى و چهارم:
آزادى بيان از تعرض مصؤن است.

هر افغان حق دارد فکر خود را به وسيله گفتار، نوشته، تصوير و يا وسايل ديگر، با رعايت احکام مندرج اين قانون اساسى

(c) ketabton.com: The Digital Library

رعایت، څرګند کړي.

اظهار نماید.

هر افغان حق لري د قانون له حکمونو سره سم مطالب، بې له دې چې هغه مخکې له مخکې دولتي مقامونو ته وښيي، خپاره او نشر کړي.

هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون، به طبع و نشر مطالب، بدون ارائه قبلی آن به مقامات دولتی، بپردازد.

د مطبعو، راډيو او تلويزيون، د مطبوعاتو دخپرولو او د جمعي ارتباط په نورو وسايلو پورې مربوط حکمونه د قانون له لیارې تنظیمېږي.

احکام مربوط به مطابع، رادیو و تلویزیون، نشر مطبوعات و سایر وسایل ارتباط جمعی توسط قانون تنظیم میگردد.

پنځه دېرشمه ماده:

د افغانستان اتباع حق لري چې د خپلو مادي او يا معنوي غوښتنو د تأمين لپاره، د قانون له حکمونو سره سم، ټولنې جوړې کړي.

مادهٔ سی و پنجم:

اتباع افغانستان حق دارند به منظور تأمین مقاصد مادی و یا معنوی، مطابق به احکام قانون، جمعیتها تأسیس نمایند.

د افغانستان اتباع حق لري د قانون له حکمونو سره سم، سياسي ګوندونه جوړ کړي، په دې شرط چې:

اتباع افغانستان حق دارند، مطابق به احکام قانون، احزاب سیاسی تشکیل دهند، مشروط بر اینکه:

۱- د ګوند مرامنامه او اساسنامه د اسلام د سپېڅلي دين د احکامو او په دي اساسي قانون کې د راغلو نصوصو او ارزښتونو مخالف نه وي؛

۱- مرامنامه و اساسنامهٔ حزب، مناقض احکام دین مقدس اسلام و نصوص و ارزشهای مندرج این قانون اساسی نباشد؛

۲- د ګوند تشکيلات او مالي منابع څرګند وي؛

۲- تشکیلات و منابع مالی حزب علنی باشد؛

۳- نظامي او نظامي ډوله تشکيلات

۳- اهداف و تشکیلات نظامی و شبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هدفونه ونه لري؛

۴- له بهرنيو سياسي گوندونو يا نورو بهرنيو منابعو سره تړلي نه وي؛

د قوم، سيمې، ژبې او فقهي مذهب پر بنسټ د گوند جوړول او فعاليت کول، جواز نه لري.

هغه جمعيت او گوند چې د قانون له حکمونو سره سم جوړېږي د قانوني موجباتو او باصلاحيتې محکمې له حکمه پرته نه منحل کېږي.

شپږ دېرشمه ماده:
د افغانستان اتباع حق لري چې د روا او سوله ييزو غوښتنو د تأمين لپاره له قانون سره سم بې وسلې غونډې او مظاهرې وکړي.

اوه دېرشمه ماده:
د اشخاصو د مخابرې او ليکونو آزادي او محرميت که په ليکلي ډول وي يا د تيليفون او تلگراف يا نورو وسيلو له لارې، له تېرى څخه خوندي دي.

دولت د اشخاصو د مخابرو او ليکونو د پلټنې حق نه لري، مگر د قانون له حکمونو سره سم.

نظامی نداشته باشد ؛

۴- وابسته به حزب سیاسی و یا دیگر منابع خارجی نباشد ؛

تأسیس و فعالیت حزب برمبنای قومیت، سمت، زبان و مذهب فقهی جواز ندارد .

جمعیت و حزبی که مطابق به احکام قانون تشکیل می شود ، بدون موجبات قانونی و حکم محکمهٔ با صلاحیت منحل نمی شود .

مادهٔ سی و ششم:
اتباع افغانستان حق دارند برای تأمین مقاصد جایز و صلح آمیز، بدون حمل سلاح، طبق قانون اجتماع و تظاهرات نمایند .

مادهٔ سی و هفتم:
آزادی و محرمیت مراسلات و مخابرات اشخاص چه به صورت مکتوب باشد و چه به وسیلهٔ تیلفون، تلگراف و وسایل دیگر، از تعرض مصؤن است.

دولت حق تفتیش مراسلات و مخابرات اشخاص را ندارد ، مگر مطابق به احکام قانون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته دېرشمه ماده:

د شخص استوګنځی له تېري څخه خوندي دی. هېڅوک د دولت په ګډون نشي کولای د استوګن له اجازې یا د واکمنې محکمې له قرار پرته او بې له هغو حالاتو او لارو چې په قانون کې ښوول شوي، د چا کور ته ورننوزي یا یې ولټوي.

د ځرګند جرم په مورد کې مسئول مامور کولای شي د محکمې له مخکینۍ اجازې پرته د شخص کورته ورننوزي یا هغه ولټوي. نوموړی مامور مکلف دی کور ته له ننوتو یا پلټنې وروسته، په هغه موده کې چې قانون یې ټاکي د محکمې قرار ترلاسه کړي.

نهه دېرشمه ماده:

هر افغان حق لري د هېواد هر ګوټ ته سفر وکړي او استوګن شي خو له هغو سیمو پرته چې قانون منع کړې وي.

هر افغان حق لري د قانون له حکمونو سره سم له افغانستان څخه بهر سفر وکړي او بیرته راستون شي.

دولت له هېواد څخه بهر د افغانستان د اتباعو د حقوقو ساتنه کوي.

مادۀ سی و هشتم:

مسکن شخص از تعرض مصؤن است. هیچ شخص، به شمول دولت، نمی تواند بدون اجازۀ ساکن یا قرار محکمۀ با صلاحیت و به غیر از حالات و طرزی که در قانون تصریح شده است، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش نماید.

در مورد جرم مشهود، مامور مسئول می تواند بدون اجازۀ قبلی محکمه، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش کند. مامور مذکور مکلف است بعد ازداخل شدن یا اجرای تفتیش، در خلال مدتی که قانون تعیین می کند قرار محکمه را حاصل نماید.

مادۀ سی ونهم:

هر افغان حق دارد به هر نقطۀ کشور سفر نماید و مسکن اختیار کند، مگر در مناطقی که قانون ممنوع قرار داده است.

هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون به خارج افغانستان سفر نماید و به آن عودت کند.

دولت از حقوق اتباع افغانستان در خارج از کشور حمایت می نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلويښتمه ماده:
ملکيت له تيري څخه خوندي دی.

هېڅوک د ملکيت د ترلاسه کولو او په هغه کې له تصرف کولو څخه نه منع کېږي، مګر د قانون د احکامو په حدودوکې.

د هيچا ملکيت د قانون د حکم او د باصلاحيته محکمې له پرېکړې پرته نه مصادره کېږي.

د شخص د ملکيت استملاک يوازې د عامه ګټو د تأمين په مقصد، د مخکيني او عادلانه بدل په ورکولو، د قانون له مخې مجاز دی.

د شخص د شتمنۍ پلټنه او اعلان يوازې د قانون په حکم کېداي شي.

يوڅلو ينښتمه ماده:
بهرني اشخاص په افغانستان کې د عقاري مالونو د ملکيت حق نه لري.

د عقار اجاره د پانګې اچونې په منظور د قانون له حکمونو سره سم جواز لري. د بهرنيو ملکونو پر سياسي نمايندګيو او پر هغو بين المللي مؤسسو چې افغانستان پکې غړيتوب لري د عقاري مالونو پلورل د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.

مادهٔ چهلم:
ملکيت از تعرض مصؤن است.

هيچ شخص از کسب ملکيت و تصرف در آن منع نمی شود، مگر در حدود احکام قانون.

ملکيت هيچ شخص، بدون حکم قانون و فيصلهٔ محکمهٔ با صلاحيت مصادره نمی شود.

استملاک ملکيت شخص، تنها به مقصد تأمين منافع عامه، در بدل تعويض قبلی و عادلانه، به موجب قانون مجاز می باشد.

تفتيش و اعلان دارايی شخص، تنها به حکم قانون صورت می گيرد.

مادهٔ چهل و يکم:
اشخاص خارجی در افغانستان حق ملکيت اموال عقاری را ندارند.

اجارهٔ عقار به منظور سرمايه گذاری، مطابق به احکام قانون مجاز می باشد. فروش عقار به نمايندگی های سياسی دول خارجی و به مؤسسات بين المللی که افغانستان عضو آن باشد، مطابق به احکام قانون، مجاز می باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه څلویښتمه ماده:
هر افغان مکلف دی د قانون له حکمونو سره سم دولت ته مالیه او محصول ورکړي.

هیڅ راز مالیه او محصول، د قانون له حکمه پرته نه وضع کېږي.

د مالیې او محصول اندازه او د ورکړې ډول یې د ټولنیز عدالت په رعایت د قانون په وسیله ښوول کېږي.

دا حکم د بهرنیو کسانو او مؤسسو په برخه کې هم تطبیقېږي.

هر ډول ورکړه شوي مالیه، محصول او عایدات، دولتي واحد حساب ته تحویلېږي.

مادۀ چهل و دوم:
هر افغان مکلف است مطابق به احکام قانون به دولت مالیه و محصول تأدیه کند.

هیچ نوع مالیه و محصول، بدون حکم قانون، وضع نمی شود.

اندازۀ مالیه و محصول و طرز تادیۀ آن، با رعایت عدالت اجتماعی، توسط قانون تعیین میگردد.

این حکم در مورد اشخاص و مؤسسات خارجی نیز تطبیق میشود.

هر نوع مالیه، محصول و عواید تادیه شده، به حساب واحد دولتی تحویل داده می شود.

درې څلو یښتمه ماده:
زده کړه د افغانستان د ټولو اتباعو حق دی چې د لیسانس تر درجې پورې وړیا د دولت له خوا تأمینېږي.

دولت مکلف دی چې په ټول افغانستان کې د متوازن معارف د عامولو او د منځنیو اجباري زده کړو د تأمین لپاره اغېزمن پروګرام طرح او تطبیق کړي او د مورنیو ژبو د تدریس لپاره په هغو سیموکې چې پرې خبرې کېږي لاره

مادۀ چهل وسوم:
تعلیم حق تمام اتباع افغانستان است که تا درجه لیسانس در مؤسسات تعلیمی دولتی به صورت رایگان از طرف دولت تأمین می گردد.

دولت مکلف است به منظور تعمیم متوازن معارف در تمام افغانستان، تأمین تعلیمات متوسطۀ اجباری، پروگرام مؤثر طرح و تطبیق نماید و زمینه تدریس زبان های مادری را در مناطقی که به آنها تکلم می کنند

(c) ketabton.com: The Digital Library

هواره کړي.

څلور څلویښتمه ماده:
دولت مکلف دی د ښځود زده کړو د پراختیا او توازن د ایجاد په منظور، دکوچیانو د زده کړو د ښه والي او په هیوادکې د بې سوادۍ د له منځه وړلو لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبیق کړي .

پنځه څلویښتمه ماده :
دولت داسلام دسپېڅلي دین د حکمونو او ملي فرهنګ پر بنسټ او له علمي اصولو سره سم، واحد تعلیمي نصاب طرح او تطبیقوي او دښوونځیو د دیني مضمونونو نصاب په افغانستان کې د شتو اسلامي مذهبونو پر بنسټ تدوینوي.

شپږ څلویښتمه ماده :
د لوړو عمومي او اختصاصي زده کړو د مؤسسو جوړول او اداره کول، د دولت وظیفه ده.

دافغانستان اتباع کولای شي د دولت په اجازه د لوړو، عمومي، اختصاصي او د سواد زده کړو مؤسسې جوړې کړي.

دولت کولای شي بهرنیو کسانو ته هم د قانون له حکمونو سره سم دلوړو،

فراهم کند .

مادهٔ چهل و چهارم:
دولت مکلف است به منظور ایجاد توازن و انکشاف تعلیم برای زنان، بهبود تعلیم کوچیان و امحای بی سوادی در کشور، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق نماید .

مادهٔ چهل و پنجم:
دولت نصاب واحد تعلیمی را ، بر مبنای احکام دین مقدس اسلام و فرهنگ ملی و مطابق با اصول علمی، طرح و تطبیق می کند و نصاب مضامین دینی مکاتب را ، بر مبنای مذاهب اسلامی موجود در افغانستان، تدوین می نماید .

مادهٔ چهل و ششم:
تأسیس و ادارهٔ مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی و اختصاصی وظیفه دولت است.

اتباع افغانستان می توانند به اجازهٔ دولت به تأسیس مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی، اختصاصی و سواد آموزی اقدام نمایند .

دولت می تواند تأسیس مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی و اختصاصی

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمومي او اختصاصي زده‌کړو د مؤسسو د جوړولو اجازه ورکړي.

را به اشخاص خارجی نیز مطابق به احکام قانون اجازه دهد.

د لوړو زده کړو په دولتي مؤسسو کې دشاملېدو شرطونه او له هغو سره نورې مربوطې چارې، دقانون له لیارې تنظیمېږي.

شرایط شمول در مؤسسات تعلیمات عالی دولتی و سایر امور مربوط به آن، توسط قانون تنظیم میگردد.

اوه څلویښتمه ماده:

دولت د علم، فرهنګ، ادب او هنر د پرمختګ لپاره اغیز من پروګرامونه طرح کوي.

مادۀ چهل و هفتم:

دولت برای پیشرفت علم، فرهنگ، ادب و هنر پروگرامهای مؤثر طرح می نماید.

دولت د مؤلف، مخترع او کاشف حقوق تضمینوي او په ټولو برخو کې علمي څېړنې هڅوي او ملاتړ یې کوي او د هغو له نتیجو څخه د اغیزمنې ګټې اخیستل د قانون له حکمونو سره سم عاموي.

دولت حقوق مؤلف، مخترع و کاشف را تضمین می نماید و تحقیقات علمی را در تمام عرصه ها تشویق و حمایت می کند و استفادۀ مؤثر از نتایج آن را، مطابق به احکام قانون، تعمیم می بخشد.

اته څلویښتمه ماده:

کار، د هر افغان حق دي.

مادۀ چهل و هشتم:

کار حق هر افغان است.

دکار د ساعتونو ټاکل، او با معاشه رخصتي، د کار او کارګر حقوق او له هغو سره نورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

تعیین ساعات کار، رخصتی با مزد، حقوق کار و کارگر و سایر امور مربوط به آن توسط قانون تنظیم میگردد.

د قانون د حکمونو په حدودو کې د کار او کسب انتخاب آزاد دی.

انتخاب شغل و حرفه، در حدود احکام قانون، آزاد می باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه څلويښتمه ماده :
د جبري کار تحميل منع دی.

د جګړې، آفتونو او نورو داسې حالاتو کې چې عامه ژوند او هوساينه تهديد کړي فعاله برخه اخيستنه د هر افغان ملي وجيبه ده.

پـــر ماشومانـــو د کـــار تحميـــل جـــواز نـه لـري.

پنځوسمه ماده:
دولت مکلف دی چې د يوې سالمې اداري او د هېواد په اداري سيستم کې د سمون د رامنځته کيدو لپاره، لازم تدبيرونه ونيسي.

اداره خـپل اجــراآت پـه بشپـړه بې طرفــۍ او د قــانــون لـه حکمونـو سره سم عملي کوي.

د افغانستان اتباع حق لري د قانون د حکمونو په حدودو کې له دولتي ادارو څخه اطلاعات ترلاسه کړي . دا حق د نورو حقوقو او عامه امنيت ته له زيان رسولو پرته، حدود نه لري.

د افغانستان اتباع د اهليت له مخې او له هر ډول تـوپيـر څخـه پرتـــه د قـانون لـه حکمونـو سره سم د دولـت خدمت ته منل کيږي.

مادهٔ چهل و نهم:
تحميل کار اجباری ممنوع است.

سـهم گيـری فعـا ل در حالـت جنـگ، آفـات و سـاير حـالاتی کـه حيـات و آسـايش عامــه را تهديـد کنـد، از وجايب ملی هر افغان می باشد.

تــحـــمـــيـــل کـــار بـــر اطفـــال جـواز نـــدارد.

مادهٔ پنجاهم:
دولـــت مـکلـف اســت بـــه منظـــور ايجـــاد ادارهٔ سالـــم و تـحـقـــق اصــلاحات در سيســتم اداری کشــور تـدابـير لازم اتخاذ نمايد.

اداره اجـــراآت خـــود را بـــا بيطرفـــی کامـل و مطـابق بــه احـکام قـانون عملی می سازد.

اتبـاع افغانسـتان حـق دسترسـی بـه اطلاعـــات از ادارات دولتـــی را در حـدود احکـام قـانون دارا مـی باشـند. اين حق جز صدمه به حقوق ديگران و امنيت عامه حدودی ندارد.

اتبـاع افغــانستان بر اساس اهليت و بــدون هيچگونـه تبعيض و بـه موجب احکـام قـــانون بــه خـدمت دولـت پذيرفته می شوند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوپنځوسمه ماده:
هــــر شــوک چــې لــه اداري شخــه بــې موجبه زيـانمن شي د تـاوان اخيسـتلو مسـتحق دی او کـولای شي د تـاوان د ترلاسـه کولـو لپـاره پـه محکـمه کـې دعــوا اقامه کړي.

له هغوحالاتو پرته چې قـانون ښوولي، دولــت نشــي کــولای د بــا صــلاحيته محکمې له حکمه پرتـه د خپلـو حقوقـو د ترلاسه کولو لپاره اقدام وکړي.

مادۀ پنجاه و يکم:
هـــر شخـــص کـــه از اداره بـــدون مـوجـب متــضرر شـــود مسـتحق جـبران خسـاره مــی بـاشـد و مــی تـوانـد بـرای حصول آن در مـحکمــه دعـــوا اقامه کند.

بــه اســتثنای حــالاتی کــه در قــانون تصـريح گرديـده اسـت، دولـت نمـی تواند بدون حکم محکمۀ با صلاحيت به تحصيل حقوق خود اقدام کند.

دوه پنځوسمه ماده :
دولت د افغانستان د ټولو اتباعو لپاره د ناروغيو د مخنيوي او د وړيا علاج وسيلې او روغتايي آسانتياوي د قانون له حکمونو سره سم تأمينوي.

دولت لـه قـانون سره سم د خصوصي طبـــي خدمتونـــو او روغـتـيـايـــي مــرکزونو جوړول او پراختيا هڅوي او ملاتړ يې کوي.

دولت د سالمې بدني روزنې د پياوړتيا او د ملـي او سـيمه ييـزو ورزشـونو د پراختيا لپاره لاژم تدبيرونه نيسي.

مادۀ پنجاه و دوم:
دولـت وسايـل وقـايـه و عـلاج امـراض و تـسهـيلات صحی رايـگان را بـرای هــمه اتبــاع مطــابق بــه احکــام قــانون تأمين می نمايد.

دولــت تأسيس و توسعه خدمات طبی و مــراکـــز صـــحی خـــصوصی را مطابق بـــه احـــکام قــانـــون تشـويق و حمايت می کند.

دولت بـه منظـور تقويـت تربيـت بـدنی ســالم و انکشــاف ورزشــهای ملــی و محلی تـدابير لازم اتخاذ می نمايد.

دري پنځوسمه ماده :
دولت د شهيدانو او مفقودينو لـه پاتې کسانو، د معلولينو او معيوبينو د بيا ځـواکمنۍ او پـه ټولنـه کـې د هغـوی د

مادۀ پنجاه و سوم:
دولت به منظـور تنظيم خدمات طبی و مساعدت مالی برای بـازمانـدگــان شـــهدأ و مـفـقـــوديـــن و بـــرای بـــاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

فعالې ونډې اخيستنې په خاطر د مالي مرستو او روغتيايي خدمتونو د تنظيم لپاره د قانون له حكمونو سره سم لازم تدبيرونه نيسي.

توانى معلولين و معيوبين و سهم گيرى فعال آنان در جامعه، مطابق به احكام قانون، تدابير لازم اتخاذ مى نمايد.

دولت د متقاعدينو حقوق تضمينوي او له زړو كسانو، بې سر پرسته ښځو، معيوبينو او معلولينو او بې وسه يتيمانو سره د قانون له حكمونو سره سم لازمي مرستې كوي.

دولت حقوق متقاعدين را تضمين نموده، براى كهن سالان، زنان بى سرپرست، معيوبين و معلولين و ايتام بى بضاعت مطابق به احكام قانون كمک لازم به عمل مى آورد.

څلور پنځوسمه ماده :

كورنۍ د ټولنې اساسي ركن دى او د دولت تر پاملرنې لاندې ده.

مادهٔ پنجاه و چهارم:

خانواده ركن اساسى جامعه را تشكيل مى دهد و مورد حمايت دولت قرار دارد.

دولت د كورنۍ او په ځانګړې توګه د مور او ماشوم د جسمي او روحي روغتيا د تأمين، د ماشومانو د روزنې او د اسلام د سپېڅلي دين له احكامو سره د مغايرو رسومو د له منځه وړو لپاره لازم تدبيرونه نيسي.

دولت به منظور تأمين سلامت جسمى و روحى خانواده، بالاخص طفل و مادر، تربيت اطفال و براى از بين بردن رسوم مغاير با احكام دين مقدس اسلام تدابير لازم اتخاذ مى كند.

پنځه پنځوسمه ماده :

له هېواد څخه دفاع د افغانستان د ټولو اتباعو وجيبه ده.

مادهٔ پنجاه و پنجم:

دفاع از وطن وجيبهٔ تمام اتباع افغانستان است.

د عسكري مكلفيت د دورې د تېرولو شرطونه دقانون له لياري تنظيمېږي.

شرايط اجراى دورهٔ مكلفيت عسكرى توسط قانون تنظيم ميگردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ پنځوسمه ماده:

د اساسي قانون د حکمونو پيروي، د قوانينو اطاعت او دعامه نظم او امنيت رعايت دافغانستان د ټولو خلکو وجيبه ده.

د قانون له حکمونو څخه بې خبري عذر نه ګڼل کېږي.

مادهٔ پنجاه و ششم:

پيروی از احکام قانون اساسی، اطاعت از قوانين و رعايت نظم و امن عامه وجيبه تمام مردم افغانستان است.

بی خبری از احکام قانون عذر دانسته نمی شود.

اوه پنځوسمه ماده :

دولت په افغانستان کې د خارجي اتباعو حقوق او آزادۍ له قانون سره سم تضمينوي. دا کسان د بين المللي حقوقو د قواعدو په حدودوکې د افغانستان د دولت د قوانينو په رعايت مکلف دي.

مادهٔ پنجاه و هفتم:

دولت حقوق و آزادی های اتباع خارجی را در افغانستان، طبق قانون تضمين می کند. اين اشخاص در حدود قواعد حقوق بين المللی به رعايت قوانين دولت افغانستان مکلف می باشند.

اته پنځوسمه ماده :

دولت په افغانستان کې د بشر د حقوقو د رعايت د څارنې، ښه والي او ملاتړ لپاره، د افغانستان د بشر د حقوقو خپلواک کمېسيون جوړوي.

هر څوک کولای شي د خپلو بشري حقوقو د نقض په صورت کې دې کمېسيون ته شکايت وکړي.

کميسيون کولای شي د افرادو د بشري حقوقو د نقض موارد، مربوطو قانوني څانګو ته راجع کړي او د هغوی له

مادهٔ پنجاه و هشتم:

دولت به منظور نظارت بر رعايت حقوق بشر در افغانستان و بهبود و حمايت از آن، کميسيون مستقل حقوق بشر افغانستان را تأسيس می نمايد.

هر شخص می تواند در صورت نقض حقوق بشری خود، به اين کميسيون شکايت نمايد.

کميسيون می تواند موارد نقض حقوق بشری افراد را به مراجع قانونی راجع سازد و در دفاع از

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقوقو څخه په دفاع کې مرسته وکړي.

ددې کمېسيون جوړښت او د کار ډول يې د قانون له لياري تنظيمېږي.

نهه پنځوسمه ماده :
هېڅوک نشي کولای په دي اساسي قانون کې له راغلو آزاديو او حقوقو څخه په ناوړه استفادې د هېواد د خپلواکۍ، ځمکنۍ بشپړتيا، ملي واکمنۍ او ملي وحدت پر ضد عمل وکړي.

دريم فصل
جمهور رئيس

شپيتمه ماده :
جمهور رئيس د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت په سر کې دی چې خپل واکونه په اجرائيه، مقننه او قضائيه برخو کې ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم عملي کوي.

جمهور رئيس دوه، لومړی او دويم مرستيالان لري.

د جمهوري رياست کانديد د خپلو مرستيالانو نومونه د ځان له کانديدولو سره يو ځای ملت ته اعلاموي.

حقوق آنها مساعدت نمايد.

تشکيل و طرز فعاليت اين کميسيون توسط قانون تنظيم ميگردد.

مادۀ پنجاه و نهم:
هيچ شخص نمی تواند با سوء استفاده از حقوق و آزاديهای مندرج اين قانون اساسی، بر ضد استقلال، تماميت ارضی، حاکميت و وحدت ملی عمل کند.

فصل سوم
رئيس جمهور

مادۀ شصتم:
رئيس جمهور در رأس دولت جمهوری اسلامی افغانستان قرار داشته، صلاحيت های خود را در عرصه های اجرائيه، تقنينيه و قضائيه، مطابق به احکام اين قانون اساسی، اعمال می کند.

رئيس جمهور دارای دو معاون اول و دوم، می باشد.

کانديد رياست جمهوری نام هر دو معاون را همزمان با کانديد شدن خود به ملت اعلام ميدارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمهور رئيس لومړی مرستيال د جمهور رئيس د غياب، استعفأ او يا مړينې په حالاتوکې ددې اساسي قانون له مندرجو حکمونو سره سم، کار کوي.

د جمهور رئيس د لومړي مرستيال په غياب کې، دويم مرستيال د اساسي قانون له مندرجو احکامو سره سم، عمل کوي.

يوشپيتمه ماده :

جمهور رئيس د رايي ورکوونکيو د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو رايو له لارې په سلوکې تر پنځوسو زياتو رايو په ترلاسه کولو انتخابيږي.

د جمهور رئيس وظيفه تر انتخاباتو وروسته د پنځم کال د غبرګولي په لومړۍ نيټه پای ته رسيږي.

د جمهور رئيس د کار تر پای ته رسېدو د مخه د نوي جمهور رئيس د ټاکلو لپاره انتخابات، له ديرشو ترشپيتو ورځو پورې، موده کې کيږي.

که چيرې په لومړي پړاو کې له کانديدانو څخه يو هم ونه کړای شي چې په سلوکې تر پنځوسو زياتې رايې ترلاسه کړي، انتخابات د دوهم ځل لپاره د انتخاباتو د نتايجو د نيټې تر اعلان وروسته د دوو اونيو په اوږدو

معاون اول رئيس جمهور در حالت غياب، استعفأ و يا وفات رئيس جمهور، مطابق به احکام مندرج اين قانون اساسی، عمل می کند.

در غياب معاون اول رئيس جمهور، معاون دوم مطابق به احکام مندرج اين قانون اساسی عمل می کند.

مادۀ شصت و يکم:

رئيس جمهور با کسب اکثريت بيش از پنجاه فی صد آرای رای دهندگان از طريق رأی گيری آزاد، عمومی، سری و مستقيم انتخاب می گردد.

وظيفۀ رئيس جمهور در اول جوزای سال پنجم بعد از انتخابات پايان می يابد.

انتخابات به منظور تعيين رئيس جمهور جديد در خلال مدت سی الی شصت روز قبل از پايان کار رئيس جمهور برگزار ميگردد.

هرگاه در دور اول هيچ يک از کانديدان نتواند اکثريت بيش از پنجاه فی صد آرا را به دست آورد، انتخابات برای دور دوم در ظرف دو هفته از تاريخ اعلام نتايج انتخابات برگزار می

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې تر سره کېږي . دا ځل يوازي هغه دوه تنه کانديدان په انتخاباتو کې برخه اخلي چې په لومړي پړاو کې يې تر ټولو زياتي رايي ترلاسه کړي وي.

گردد و در اين دور تنها دو نفر از کانديدانی که بيشترين آرا را در دور اول به دست آورده اند، شرکت می نمايند.

د انتخاباتو په دويم پړاو کې هغه څوک چې د رايو اکثريت ترلاسه کړي، جمهور رئيس گڼل کېږي.

در دور دوم انتخابات، کانديدی که اکثريت آرا را کسب کند، رئيس جمهور شناخته می شود.

که چېرې د جمهوري رياست يو کانديد د رای گيرۍ د لومړي يا دويم پړاو په جريان او يا تر انتخاباتو وروسته او يا د انتخاباتو د نتايجو له اعلان څخه پخوا مړ شي، نوي انتخابات د قانون له حکمونو سره سم کيږي.

هرگاه يکی از کانديدان رياست جمهوری در جريان دور اول يا دوم رأی گيری و يا بعد از انتخابات و قبل از اعلام نتايج انتخابات وفات نمايد، انتخابات مجدد مطابق به احکام قانون برگزار ميگردد.

دوه شپيتمه ماده :

څوک چې جمهوري رياست ته کانديد يږي، بايد دلاندنيو شرطونو لرونکی وي:

مادۀ شصت و دوم:

شخصی که به رياست جمهوری کانديد می شود، واجد شرايط ذيل می باشد:

۱- د افغانستان تبعه، مسلمان، له افغان مور او پلار څخه زېږېدلی وي او د بل هېواد تابعيت ونه لري؛

۱- تبعۀ افغانستان، مسلمان و متولد از والدين افغان بوده و تابعيت کشور ديگری را نداشته باشد؛

۲- د کانديديدو په ورځ يې عمر تر څلويښتو کلونو لږ نه وي؛

۲- در روز کانديد شدن سن وی از چهل سال کمتر نباشد؛

۳- د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو، او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم

۳- از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشری، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنی محکوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی نه وي؛

هېڅ شخص نشي کولای له دوو دورو زيات د جمهور رئيس په حيث وټاکل شي.

په دې ماده کې راغلی حکم د جمهور رئيس د مرستيالانو په برخه کې هم تطبيقېږي.

دري شپيتمه ماده :

جمهور رئيس د کار تر پيل د مخه، د ځانګړې کړنلارې سره سم، چې د قانون له لیارې تنظيمېږي، دا لاندې لوړه يادوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

"د لوی خدای (ج) په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دين پيروي او ساتنه وکړم. د اساسي قانون او نورو قوانينو رعايت او د تطبيق ځارنه وکړم.

د افغانستان د خپلواکۍ، ملي واکمنۍ، ځمکنۍ بشپړتيا ساتنه او د افغانستان د خلکو حقوق او ګټې خوندي کړم او د لوی خدای (ج) له دربار څخه د مرستې په غوښتلو او د ملت په ملاتړ د افغانستان د خلکو د پرمختګ او هوسايۍ په لاره

نشده باشد ؛

هيچ شخص نمی تواند بيش از دو دوره به حيث رئيس جمهور انتخاب گردد.

حکم مندرج اين ماده در مورد معاونين رئيس جمهور نيز تطبيق می گردد.

مادهٔ شصت و سوم:

رئيس جمهور قبل از تصدی وظيفه، مطابق به طرز العمل خاص که توسط قانون تنظيم ميگردد ، حلف آتی را به جا می آورد:

بسم الله الرحمن الرحيم

"به نام خداوند بزرگ (ج) سوگند ياد می کنم که دين مقدس اسلام را اطاعت و از آن حمايت کنم. قانون اساسی و ساير قوانين را رعايت و از تطبيق آن مواظبت نمايم.

از استقلال، حاکميت ملی و تماميت ارضی افغانستان حراست و حقوق و منافع مردم افغانستان را حفاظت کنم و با استعانت از بارگاه پروردگار متعال و پشتيبانی ملت، مساعی خود را در راه سعادت و ترقی مردم

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې خپلې هڅې جارې وساتم."

څلور شپيتمه ماده:
جمهور رئيس لاندې واکونه او وظيفې لري:

۱- د اساسي قانون د اجرأ څارل؛

۲- د ملي شورى په تصويب د هېواد د سياست د اساسي کرښو ټاکل؛

۳- د افغانستان د وسله والو ځواکونو ستر مشرتوب؛

۴- د ملي شورى په تاييد دجګړې او متارکې اعلانول؛

۵- د ځمکنۍ بشپړتيا او د خپلواکۍ د ساتنې د دفاع په حالت کې د لازم تصميم نيول؛

۶- د ملي شورى په تاييد له افغانستان څخه بهر ته د وسله والو ځواکونو د ټولګيو لېږل؛

۷- ددې اساسي قانون په (نهه شپيتمه) ماده کې له راغلي حالت پرته، دلويې جرګې راغوښتل؛

۸- د ملي شورى په تاييد د اضطراري حالت اعلان او دهغه پای ته رسول؛

افغانستان بکار برم."

مادۀ شصت و چهارم:
رئيس جمهور دارای صلاحيتها و وظايف ذيل می باشد:

۱- مراقبت از اجرای قانون اساسی؛

۲- تعيين خطوط اساسی سياست کشور به تصويب شورای ملی؛

۳- قيادت اعلای قوای مسلح افغانستان؛

۴- اعلان حرب و متارکه به تائيد شورای ملی؛

۵- اتخاذ تصميم لازم در حالت دفاع از تماميت ارضی و حفظ استقلال؛

۶- فرستادن قطعات قوای مسلح به خارج افغانستان به تائيد شورای ملی؛

۷- داير نمودن لويه جرگه به استثنای حالت مندرج مادۀ شصت و نهم اين قانون اساسی؛

۸- اعلان حالت اضطرار به تائيد شورای ملی و خاتمه دادن به آن؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹- د ملي شورى او لويې جرګې د غونډو پرانيستل؛

۱۰- د جمهوري رياست د مرستيالانو د استعفى منل؛

۱۱- د ولسي جرګې په تاييد د وزيرانو، لوى څارنوال، د مركزى بانك، د ملى امنيت او سرې مياشتې د رئيسانو ټاكل او د هغوى عزلول او د استعفى منل؛

۱۲- د ولسي جرګې په تاييد د سترې محكمې د رئيس او غړيو ټاكل؛

۱۳- د قانون له حكمونو سره سم د قاضيانو، د وسله والو ځواكونو، پوليسو، د ملى امنيت د منصبدارانو او دلوړ رتبه مامورينو ټاكل، تقاعد وركول، د استعفى منل او عزلول؛

۱۴- په بهرنيو هېوادونو او نړيوالو مؤسسو كې د افغانستان د سياسي نماينده ګيو د مشرانو ټاكل؛

۱۵- په افغانستان كې د بهرنيو سياسي نماينده ګانو د باورليكونو منل؛

۱۶- د قوانينو او تقنيني فرمانونو توشېح كول؛

۹- افتتاح اجلاس شوراى ملى و لويه جرگه؛

۱۰- قبول استعفاى معاونين رياست جمهورى؛

۱۱- تعيين وزرا، لوى څارنوال، رئيس بانک مرکزى، رئيس امنيت ملى و رئيس سره مياشت به تائيد ولسى جرگه و عزل و قبول استعفاى آنها؛

۱۲- تعيين رئيس و اعضاى ستره محكمه به تائيد ولسى جرگه؛

۱۳- تعيين، تقاعد، قبول استعفا و عزل قضات، صاحب منصبان قواى مسلح، پوليس و امنيت ملى و مامورين عالى رتبه مطابق به احكام قانون؛

۱۴- تعيين سران نماينده گى هاى سياسى افغانستان نزد دول خارجى و مؤسسات بين المللى؛

۱۵- قبول اعتماد نامه هاى نماينده گان سياسى خارجى در افغانستان؛

۱۶- توشيح قوانين و فرامين تقنينى؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷- د قانون له حکمونو سره سم د دولتونو ترمنځ د معاهدو د عقد لپاره د باورليکونو ورکول؛

۱۸- د قانون له حکمونو سره سم د جزاگانو تخفيف او بخښل؛

۱۹- د قانون له حکمونو سره سم د مډالونو، نښانونو او افتخاري لقبونو ورکول؛

۲۰- د هېواد د اداري سمون په منظور، د قانون له مخې، د کمېسيونونو جوړول؛

۲۱- په دې اساسي قانون کې نور راغلي واکونه او وظايف؛

پنځه شپېتمه ماده:
جمهور رئيس کولای شي په مهمو ملي، سياسي، ټولنيزو او يا اقتصادي چارو کې د افغانستان د خلکو ټولپوښتنې ته مراجعه وکړي.

ټولپوښتنه بايد د دې اساسي قانون د حکمونو مخالفه او د هغه د تعديل مستلزم نه وي.

شپږ شپېتمه ماده:
جمهور رئيس په دې اساسي قانون کې

۱۷- اعطای اعتبار نامه به غرض عقد معاهدات بين الدول مطابق به احکام قانون؛

۱۸- تخفيف و عفو مجازات مطابق به احکام قانون؛

۱۹- اعطای مدالها، نشانها و القاب افتخاری مطابق به احکام قانون؛

۲۰- تأسيس کميسيون ها به منظور بهبود ادارۀ کشور مطابق به احکام قانون؛

۲۱- ساير صلاحيتها و وظايف مندرج اين قانون اساسی؛

مادۀ شصت و پنجم:
رئيس جمهور می تواند در موضوعات مهم ملی، سياسی، اجتماعی و يا اقتصادی به آرای عمومی مردم افغانستان مراجعه نمايد.

مراجعه به آرای عمومی نبايد مناقض احکام اين قانون اساسی ويا مستلزم تعديل آن باشد.

مادۀ شصت و ششم:
رئيس جمهور در اعمال

(c) ketabton.com: The Digital Library

د راغلو واکونو د عملي کولو په برخه کې د افغانستان د خلکو لوړ مصلحتونه په پام کې نیسي.

صلاحیتهای مندرج این قانون اساسی، مصالح علیای مردم افغانستان را رعایت می کند.

جمهور رئیس نشي کولای چې د قانون له حکمه پرته دولتي ملکیتونه او شتمنۍ وپلوري او یا یې وبخښي.

رئیس جمهور نمی تواند بدون حکم قانون ملکیت های دولتی را بفروشد یا اهدا کند.

جمهور رئیس نشي کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام څخه په ژبنیو، سیمه‌ییزو، قومي، مذهبي او ګوندي ملحوظاتو ګټه واخلي.

رئیس جمهور نمی تواند در زمان تصدی وظیفه از مقام خود به ملحوظات لسانی، سمتی، قومی، مذهبی و حزبی استفاده نماید.

اوه شپیتمه ماده:

مادۀ شصت و هفتم:

د جمهور رئیس د استعفی، عزل، مړینې او یا په صعب العلاجه ناروغۍ د اخته کېدلو په صورت کې چې د وظیفې د اجرا مخه نیسي د جمهور رئیس لومړی مرستیال د جمهور رئیس واکونه او وظایف په غاړه اخلي.

در صورت استعفا، عزل یا وفات رئیس جمهور و یا مریضی صعب العلاج که مانع اجراء وظیفه شود، معاون اول رئیس جمهور صلاحیتها و وظایف رئیس جمهور را به عهده می گیرد.

جمهور رئیس خپله استعفی په خپله ملي شورې ته اعلاموي.

رئیس جمهور استعفای خود را شخصاً به شورای ملی اعلام می نماید.

د صعب العلاجه ناروغۍ تثبیت د هغه طبي هیئت له خوا کېږي چې ستره محکمه یې ټاکي.

تثبیت مریضی صعب العلاج توسط هیئت طبی با صلاحیت که از طرف ستره محکمه تعیین میگردد صورت میگیرد.

په داسې حالاتو کې د نوي جمهور

در این حالات در خلال مدت سه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رئيس د ټاکلو لپاره په درې میاشتو کې دننه ددې اساسي قانون د یوشپیتمې مادي له حکم سره سم انتخابات کېږي.

ماه انتخابات به منظور تعیین رئیس جمهور جدید طبق مادۀ شصت و یکم این قانون اساسی برگزار میگردد.

د جمهور رئيس لومړی مرستیال د لنډ مهاله جمهور رئیس په توګه، د وظیفي د ترسره کولو په موده کې لاندینۍ چارې نشي ترسره کولای:

معاون اول رئیس جمهور در زمان تصدی به حیث رئیس جمهور موقت امور ذیل را انجام داده نمی تواند:

۱- د اساسي قانون تعدیل؛

۱- تعدیل قانون اساسی؛

۲- د وزیرانو عزل؛

۲- عزل وزرا؛

۳- ټول پوښتنه؛

۳- مراجعه به آرای عامه؛

د جمهور رئیس مرستیالان ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم کولای شي ځان جمهوري ریاست ته کاندید کړي.

معاونین رئیس جمهور می توانند مطابق به احکام این قانون اساسی خود را به ریاست جمهوری کاندید نمایند.

د جمهور رئیس په غیاب کې د لومړي مرستیال وظایف د جمهور رئیس په واسطه ټاکل کېږي.

در صورت غیاب رئیس جمهور، وظایف معاون اول توسط رئیس جمهور تعیین می گردد.

اته شپیتمه ماده:

که چېرې د جمهور رئیس یو مرستیال استعفی وکړي او یا مړ شي د هغه پرځای بل شخص د جمهور رئیس له خوا او د ولسی جرګې په تائید ټاکل کېږي.

مادۀ شصت و هشتم:

هرگاه یکی از معاونین رئیس جمهور استعفاء و یا وفات نماید عوض وی شخص دیگری توسط رئیس جمهور به تائید ولسی جرگه تعیین میگردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمهـور رئـيس او د هغـه د لـومړي مرستيال د يوځـايي مړينـې پـه صورت کـې پـه ترتيـب سره دويـم مرستيال، د مشـرانو جرگـې رئـيس د ولسـي جرگـې رئيس د او د بهرنيو چارو وزير يو پـه بل پسي ددې اساسي قـانـون د (اوه شـپيتمې) مـادې لـه حکـم سره سم د جمهور رئيس وظيفې په غاړه اخلي.

در صـورت وفـات همزمـان رئـيس جمهـور و معـاون اول وی، بالترتيـب معـاون دوم، رئـيس مشـرانو جرگـه، رئـيس ولـسی جـرگـه و وزيـر خـارجـه يکی بعـد ديگـری مطـابق بـه حکـم مندرج مادۀ شصت و هفتم ايـن قـانون اساسـی وظـايف رئـيس جمهور را به عهده ميگيرد.

نهه شپيتمه ماده :

جـمـهـور رئـيـس د ملـت او ولسـي جرگـې پـه وړانـدې ددې مـادې د احکامو مطابق مسؤل دی.

مادۀ شصت و نهم:

رئيس جمهـور در برابـر ملت و ولسـی جرگـه مطـابق بـه احکـام ايـن مـاده مسئول می باشد.

پـر جمـهور رئـيس د بشـري ضـد جرمونـو، ملـي خيانـت يـا جنايـت د ارتکـاب تـور لگـول د ولسـي جرگـې د ټولـو غړيـو د دريـيمې برخـې لـه خـوا غوښـتل کېـدای شـي. کـه چېـرې داغوښتنه د ولسي جرگې د ټولـو غړيـو له دريو څخه د دوو برخو د رايو له خوا تاييـد شـي، ولسـي جرگـه د يـوې مياشتې دننه لويه جرگه دايروي.

اتهـام عليـه رئيس جمهـور بـه ارتکـاب جـرايم ضـد بشـری، خيانـت ملـی يـا جنـايت، از طـرف يـک ثلـث کـل اعضـای ولسـی جرگـه تقـاضـا شـده مـی توانـد. در صـورتيـکه ايـن تقـاضـا از طـرف دو ثلـث کـل آرای ولسـی جرگـه تـائيد گـردد، ولسـی جرگـه در خـلال مـدت يـک مـاه لويـه جرگه را داير می نمايد.

کـه لويـه جرگـه منسـوب شـوی اتهـام د ټولـو غړيـو لـه دريو څخه د دوو برخـو د رايـو پـه اکثريـت تصـويب کـړي، جمهـور رئيس لـه وظيفـې څخه گوښـه او موضـوع ځـانگړې محکمـې تـه سپارل کيږي. ځانگړې محکمه د ولسی

هـرگـاه لـويـه جـرگـه اتهـام منسوب را بـه اکثريـت دو ثلـث آرای کـل اعضـا تصـويب نمايـد، رئـيس جمهـور از وظيفـه منفصل و موضوع بـه مـحکمۀ خـاص محـول ميگـردد. محکمـۀ خـاص متشـکل اسـت از

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرگې له دريو غړيو، دستري محکمې له دريو غړيو چې لويه جرگه يې ټاکي او د مشرانو جرگې لـه رئيس څخـه جوړيږي، دعـوي د هغـه شخـص لـه خوا چې د لوې جرگې لـه خـوا ټـاکل کېږي، اقـامـه کېږي.

په دې حالت کې د دې اساسي قـانون پـه (اوه شـپيتمه) مـاده کـې راغلـي حکمونه تطبيقېږي.

اويا يمه ماده :

د جمهـور رئـيس تنخـوا او لگښـتونه د قانون له لياري تنظيمېږي.

جمهـور رئـيس د خـدمت د دورې تـر ختمېدو وروسته د عزل له حالته پرته د خپل ژوند په پاتې موده کې د جمهوري رياست د دورې له مالي حقوقو څخه د قانون له حکمونو سره سم، گټه اخلي.

څلورم فصل
حکومت

يواويايمه ماده:

حـکومـت لـــه وزيـــرانــــو څــخـــه جـــوړ دی چـــې د جـــمـــهور رئـيس تـــر ريـاســت لاتــدې کــار کـــوي. د وزيـرانـو شـميـر او وظايـف د قـانون لـه لياري تنظيمېږي.

رئـيس مشـرانــو جـرگه، سـه نفــر از اعضــای ولسـی جــرگه و سـه نفـر از اعضای ستره محکمه به تعيين لويه جــرگه، اقامهٔ دعـوی توسط شخصی کـه از طـرف لويـه جرگـه تعيـين مـی گـردد صورت ميگيرد.

در ايــن حالــت احکــام منــدرج مــادهٔ شصــت و هفــتم ايــن قــانون اساســی تطبيق می گردد.

مادهٔ هفتادم:

معـــاش و مصـــارف رئـــيس جمهـــور تـوسط قانون تنظيم می گردد.

رئـــيس جمهـــور بعـــد از خـــتم دوره خــدمت، بــه استثنای حــالت عـزل، برای بقيه مـدت حيات از حقوق مالی دوره رياســت جمـــهوری مطــابق بــه احــکام قانون مستفيد می شود.

فصل چهارم
حکومت

مادهٔ هفتاد و يکم:

حــکومــت مــتشــکل است از وزرا کــه تـحــت ريـاســت رئـيــس جـمـهــور اجـرای وظـيـفـه مـی نـمـايـنـد. تـعـداد وزرا و وظايــف شــان تـوسـط قــانــون تـنظـيم مـی گـردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه اویایمه ماده :

څوک چې د وزیر په توګه ټاکل کیږي باید لاندیني شرطونه ولري:

۱- یوازې د افغانستان د تابعیت لرونکی وي.

که چیرې د کوم وزارت کاندید د بل هېواد تابعیت هم ولري ولسي جرګه د هغه د تائید یا رد ، صلاحیت لري؛

۲- لوړ تحصیلات، کاري تجربه او ښه شهرت ولري؛

۳- عمر یې تر پنځه دېرش کلونو لږ نه وي؛

۴- د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنایت په ارتکاب او یا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوی نه وي.

دري اویایمه ماده :

کېدای شي وزیران د ملي شورې له غړیو او یا له هغو د باندې وټاکل شي.

کله چې د ملي شورې غړی د وزیر په توګه وټاکل شي، په شورې کې خپل غړیتوب له لاسه ورکوي او د هغه

مادهٔ هفتاد و دوم:

شخصی که به حیث وزیر تعیین می شود واجد شرایط ذیل می باشد:

۱- تنها حامل تابعیت افغانستان باشد.

هرگاه کاندید وزارت تابعیت کشور دیگری را نیز داشته باشد، ولسی جرگه صلاحیت تائید و یا رد آنرا دارد؛

۲- دارای تحصیلات عالی، تجربهٔ کاری و شهرت نیک باشد؛

۳- سن وی از سی و پنج سال کمتر نباشد؛

۴- از طرف محکمه به ارتکاب جرایم ضد بشری، جنایت و یا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد.

مادهٔ هفتاد و سوم:

وزرا می توانند از اعضای شورای ملی یا خارج از آن تعیین شوند.

هرگاه عضو شورای ملی به حیث وزیر تعیین شود، عضویت خود را در شوری از دست میدهد و در عوض

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرځاي بل شخص د قانون له حکم سره سم ټاکل کیږي.

څلور اویایمه ماده :
وزیران د وظیفې له پیله مخکې د جمهور رئیس په وړاندې، لاندینۍ لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

"د لوی خدای (ج) په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دین د حکمونو حمایت، داساسي قانون او د افغانستان د نورو قوانینو رعایت، د اتباعو د حقوقو حفاظت د افغانستان د خپلواکۍ، ځمکنۍ بشپړتیا او د خلکو د ملي وحدت ساتنه وکړم او په خپلو ټولو اعمالو کې خدای (ج) حاضر گڼم او خپلې راسپارل شوې وظیفې په ربنتینولۍ سرته رسوم."

پنځه اویایمه ماده :
حکومت لاندینۍ وظیفې لري:

۱- ددې اساسي قانون او نورو قوانینو د احکامو او د محکمو د قطعي پرېکړو عملي کول؛

۲- د خپلواکۍ ساتل، له ځمکنۍ بشپړتیا څخه دفاع او په نړیواله ټولنه کې د افغانستان د حیثیت او

وی شخص دیگری مطابق به حکم قانون تعیین میگردد.

مادهٔ هفتاد و چهارم:
وزرا قبل از تصدی وظیفه حلف آتی را به حضور رئیس جمهور، به جا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحيم

"به نام خداوند بزرگ (ج) سوگند یاد می کنم که دین مقدس اسلام را حمایت، قانون اساسی و سایر قوانین افغانستان را رعایت، حقوق اتباع را حفاظت و از استقلال، تمامیت ارضی و وحدت ملی مردم افغانستان حراست کنم و در همه اعمال خود خداوند (ج) را حاضر دانسته، وظایف محوله را صادقانه انجام دهم."

مادهٔ هفتاد و پنجم:
حکومت دارای وظایف ذیل می باشد:

۱- تعمیل احکام این قانون اساسی و سایر قوانین و فیصله های قطعی محاکم؛

۲- حفظ استقلال، دفاع از تمامیت ارضی و صیانت منافع و حیثیت افغانستان در جامعه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګټو ساتل؛

۳- د عامه نظم او امن ټينګول او د هر راز اداري فساد له منځه وړل؛

۴- د بودجې ترتيبول، د دولت د مالي وضعې تنظيمول او دعامه شتمنۍ ساتل؛

۵- دټولنيزو، فرهنګي، اقتصادي او تکنالوژيکي پرمختيايي پروګرامونو طرح او تطبيق؛

۶- ملي شورى ته د مالي کال په پاى کې د سرته رسيدلوچارو او د نوي مالي کال د مهمو پروګرامونو په باب ګزارش ورکول؛

۷- د هغو نورو وظيفو ترسره کول چې ددې اساسي قانون او نورو قوانينو له مخې د حکومت له وظيفو څخه ګڼل شويدي.

شپږ اويايمه ماده :

حکومت د هېواد د سياست د اساسي کرښو د تطبيق او دخپلو وظيفو د تنظيمولو لپاره مقررات وضع او تصويبوي. دا مقررات بايد د هيڅ قانون له نص يا روح سره مناقض نه وي.

بين المللى؛

۳- تأمين نظم و امن عامه و از بين بردن هر نوع فساد ادارى؛

۴- ترتيب بودجه، تنظيم وضع مالى دولت و حفاظت دارايى عامه؛

۵- طرح و تطبيق پروگرام هاى انكشافى اجتماعى، فرهنگى، اقتصادى و تكنالوژيكى؛

۶- ارائه گزارش به شوراى ملى در ختم سال مالى درباره امور انجام شده و پروگرام هاى عمدۀ سال مالى جديد ؛

۷- انجام ساير وظايفى كه به موجب اين قانون اساسى و قوانين ديگر از وظايف حكومت دانسته شده است.

مادۀ هفتاد و ششم:

حكومت براى تطبيق خطوط اساسى سياست كشور و تنظيم وظايف خود مقررات وضع و تصويب مى كند. اين مقررات بايد مناقض نص يا روح هيچ قانون نباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه اويايمه ماده :
وزيران خپل وظايف د اداري واحدونو د آمرينو په توگه په هغو حدودوكې چې دا اساسي قانون او نور قوانين يې ټاكي، سرته رسوي.

وزيران له خپلو ټاكلو وظايفو څخه د جمهور رئيس او ولسي جرگې په وړاندې مسئوليت لري.

اته اويايمه ماده:
كه چېرې وزير په بشري ضد جرمونو، ملي خيانت او يا په نورو جرمونو متهم شي، موضوع ددې اساسي قانون د (يو سلو څلور دېرشمې) مادې په رعايت ځانگړې محكمې ته سپارل كېږي.

نهه اويايمه ماده :
حكومت كولاى شي د ولسي جرگې د تعطيل په حالت كې له بودجې او مالي چارو پرته، د بيړنۍ اړتيا پر اساس تقنيني فرمانونه ترتيب كړي.

تقنيني فرمانونه د جمهور رئيس تر توشيح وروسته د قانون حكم پيدا كوي. تقنيني فرمانونه بايد د ملي شورى د لومړۍ غونډې ترجوړيدو وروسته د دېرشو ورځو په اوږدو كې

مادهٔ هفتاد و هفتم:
وزرا وظايف خود را به حيث آمرين واحدهای اداری در داخل حدودی كه اين قانون اساسی و ساير قوانين تعيين می كند ، اجرا می نمايند .

وزرا از وظايف مشخصهٔ خود نزد رئيس جمهور و ولسی جرگه مسئوليت دارند .

مادهٔ هفتاد و هشتم:
هرگاه وزير به ارتكاب جرايم ضد بشری، خيانت ملی و يا ساير جرايم متهم گردد ، قضيه با رعايت مادهٔ يكصد و سی و چهارم اين قانون اساسی به محكمهٔ خاص محول ميگردد .

مادهٔ هفتاد و نهم:
حكومت می تواند در حالت تعطيل ولسی جرگه در صورت ضرورت عاجل، به استثنای امور مربوط به بودجه و امور مالی، فرامين تقنينی را ترتيب كند .

فرامين تقنينی بعد از توشيح رئيس جمهور حكم قانون را حايز می شود . فرامين تقنينی بايد در خلا ل سی روز از تاريخ انعقاد نخستين جلسهٔ شورای ملی به آن تقديم شود و در

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې ته ورانديږ شي او كه د ملي شورى له خوا رد شي، اعتبار نه لري.

اتيايمه ماده:
وزيران نشي كولاى د خپل كار په دوران كې له خپل مقام څخه په ژبنيو، سيمه ييزو، قومي، مذهبي او گوندي ملحوظاتو گټه واخلي.

پنځم فصل
ملي شورى

يواتيايمه ماده :
د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت ملي شورى د ستر تقنيني اورگان په توگه د افغانستان د خلكو د ارادې ښكارندويه ده او د ټول ملت نمايندگي كوي.

د شورى هر غړي دراييې د څرگندونې په وخت كې، د افغانستان د خلكو عمومي مصلحتونه او ستري گټې د خپل قضاوت محور ټاكي.

دوه اتيايمه ماده :
ملي شورى له دوو مجلسونو: ولسي جرگې او مشرانو جرگې څخه جوړه ده.

هيڅوك نشي كولاى په يوه وخت كې د دواړو مجلسونو غړى وي.

صورتى كه از طرف شوراى ملى رد شود، از اعتبار ساقط ميگردد.

مادۀ هشتادم:
وزرا نمى توانند در زمان تصدى وظيفه از مقام خود به ملحوظات لسانى، سمتى، قومى، مذهبى و حزبى استفاده نمايند.

فصل پنجم
شوراى ملى

مادۀ هشتاد ويكم:
شوراى ملى دولت جمهورى اسلامى افغانستان به حيث عالى ترين ارگان تقنينى مظهر ارادۀ مردم آن است و از قاطبۀ ملت نمايندگى مى كند.

هر عضو شورى در موقع اظهار راى، مصالح عمومى و منافع علياى مردم افغانستان را مدار قضاوت قرار مى دهد.

مادۀ هشتاد و دوم :
شوراى ملى متشكل از دو مجلس: ولسى جرگه و مشرانو جرگه مى باشد.

هيچ شخص نمى تواند در يك وقت عضو هر دو مجلس باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري اتيايمه ماده:

د ولسي جرگې غړي د خلکو د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو انتخاباتو له لارې انتخابېږي.

د ولسي جرگې د کار دوره د پنځم کال د چنگاښ په لومړۍ نېټه د انتخاباتو د نتيجو د اعلان څخه وروسته پای ته رسېږي او نوې شوری په کار پيل کوي.

د ولسي جرگې د دورې ترختمېدو د مخه له دېرشو څخه ترشپيتو ورځو پورې موده کې د ولسي جرگې د غړيو انتخابات کېږي.

د ولسي جرگې د غړيو شمير د هرې حوزې د نفوسو د شمېر په تناسب زيات نه زيات تر (۲۵۰) کسانو پورې دی.

انتخاباتي حوزې او ورسره نور مربوط مسايل د انتخاباتو په قانون کې ټاکل کېږي.

د انتخاباتو په قانون کې بايد داسې تدبيرونه ونيول شي چې انتخاباتي نظام د افغانستان د ټولو خلکو لپاره عمومي او عادلانه استازيتوب تأمين کړي او د نفوسو په تناسب دې له هر ولايت څخه په اوسط ډول لږ تر لږه دوه

مادهٔ هشتاد سوم:

اعضای ولسی جرگه توسط مردم از طريق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقيم انتخاب می گردند.

دوره کار ولسی جرگه به تاريخ اول سرطان سال پنجم، بعد از اعلان نتايج انتخابات به پايان می رسد و شورای جديد به کار آغاز می نمايد.

انتخابات اعضای ولسی جرگه در خلال مدت سی الی شصت روز قبل از پايان دوره ولسی جرگه برگزار می گردد.

تعداد اعضای ولسی جرگه به تناسب نفوس هر حوزه حداکثر دو صدو پنجاه نفر می باشد.

حوزه های انتخاباتی و ساير مسايل مربوط به آن در قانون انتخابات تعيين می گردد.

در قانون انتخابات بايد تدابيری اتخاذ گردد که نظام انتخاباتی، نمايندگی عمومی و عادلانه را برای تمام مردم کشور تأمين نمايد و به تناسب نفوس از هر ولايت طور اوسط

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځینه وکیلې په ولسي جرګه کې غړیتوب ترلاسه کړي.

څلور اتیایمه ماده :
د مشرانو جرګې غړي په لاندې ډول انتخاب او ټاکل کېږي:

۱- د هرې ولایتي جرګې له غړیو څخه یوتن د مربوطې جرګې په انتخاب، د څلورو کلونو لپاره ؛

۲- د هر ولایت د ولسوالیو د جرګو له غړیو څخه یو تن، د مربوطو جرګو په انتخاب، د دریو کلونو لپاره؛

۳- پاتې دریمه برخه غړي دمعلولینو او معیوبینو د دوو تنو او کوچیانو د دوو تنو استازیو په ګډون د هېواد له خبیرو او تجربه لرونکو کسانو څخه د پنځو کلونو لپاره د جمهور رئیس له خوا ټاکل کېږي.

جمهور رئیس له دې اشخاصو څخه په سلوکې پنځوس ښځې ټاکي.

هغه شخص چې د مشرانو جرګې د غړي په توګه انتخابېږي په مربوطه جرګه کې خپل غړیتوب له لاسه ورکوي او د ده پرځای د قانون له حکمونو سره

حداقل دو وکیل زن در ولسی جرگه عضویت یابد.

مادۀ هشتاد و چهارم:
اعضای مشرانو جرگه به ترتیب ذیل انتخاب و تعیین می شوند:

۱- از جمله اعضای شورای هر ولایت، یک نفر به انتخاب شورای مربوط برای مدت چهار سال؛

۲- از جملۀ اعضای شورا های ولسوالیهای هر ولایت، یک نفر به انتخاب شوراهای مربوط برای مدت سه سال؛

۳- یک ثلث باقی مانده از جملۀ شخصیت های خبیر و با تجربه به شمول دو نفر از نمایندگان معلولین و معیوبین و دو نفر نمایندگان کوچی ها به تعیین رئیس جمهور برای مدت پنج سال.

رئیس جمهور تعداد پنجاه فیصد از این اشخاص را از بین زنان تعیین می نماید.

شخصی که به حیث عضو مشرانو جرگه انتخاب می شود، عضویت خود را در شورای مربوطه از دست داده، به عوض او شخص دیگری مطابق به

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم بل شخص ټاکل کېږي.

پنځه اتيايمه ماده :

هغه څوک چې د ملي شورى غړيتوب ته کانديد يا ټاکل کېږي، د ټاکونکو پر شرطونو سربيره، دا لاندې صفتونه هم ولري:

۱- د افغانستان تبعه وي يا لږ تر لږه د کانديديدو يا تعيين تر نېټې لس کاله پخوا يې د افغانستان د دولت تابعيت ترلاسه کړى وي؛

۲- د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو، او جنايت په ارتکاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوى نه وي؛

۳- د ولسي جرگې غړيو د کانديديدو په ورځ د عمر پنځه ويشت کاله او د مشرانو جرگې غړيو د کانديديدو يا ټاکنې په ورځ د عمر پنځه دېرش کاله بشپړ کړي وي.

شپږ اتيايمه ماده :

د ملي شورى د غړيو انتخاباتي وثيقې، د انتخاباتو د څارنې د خپلواک کمېسيون له خوا د قانون له حکمونو سره سم څېړل کېږي.

احکام قانون تعيين ميگردد.

مادۀ هشتاد و پنجم:

شخصى که به عضويت شوراى ملى کانديد يا تعيين مى شود، علاوه بر تکميل شرايط انتخاب کنندگان واجد اوصاف ذيل مى باشد:

۱- تبعۀ افغانستان بوده يا حداقل ده سال قبل از تاريخ کانديد يا تعيين شدن تابعيت دولت افغانستان را کسب کرده باشد؛

۲- از طرف محکمه به ارتکاب جرايم ضد بشرى، جنايت و يا حرمان از حقوق مدنى محکوم نشده باشد؛

۳- اعضاى ولسى جرگه سن بيست و پنج سالگى را در روز کانديد شدن و اعضاى مشرانو جرگه سن سى و پنج سالگى را در روز کانديد يا تعيين شدن تکميل کرده باشند.

مادۀ هشتاد و ششم:

وثايق انتخاباتى اعضاى شوراى ملى توسط کميسيون مستقل انتخابات مطابق به احکام قانون تدقيق مى گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه اتيايمه ماده :

د ملي شورى له دواړو جرگو څخه هره يوه دكار د دورې په پيل كې له خپلو غړيو څخه يو تن د رئيس په توگه د يوې تقنيني دورې لپاره، دوه تنه د لومړي نايب او دويم نايب او دوه تنه د منشي او د منشي د نايب په توگه، د يوكال لپاره انتخابوي.

دا اشخاص د ولسي جرگې او مشرانو جرگې اداري هيئت جوړوي.

د اداري هيئت وظيفې د هرې جرگې د داخلي وظايفو په اصولو كې ټاكلي كېږي.

اته اتيايمه ماده:

د ملي شورى له، دواړو جرگو څخه هره يوه د بحث وړ موضوعاتو د كتنې لپاره د داخلي وظايفو د اصولو له مخې كمېسيونونه جوړوي.

نهه اتيايمه ماده :

ولسي جرگه واک لري د غړيو د دريمې برخې په پيشنهاد، د حكومت د اعمالو د څېړنې او كتنې لپاره، يو ځانگړى كمېسيون وټاكي.

ددې كمېسيون جوړښت او كړنلاره د ولسي جرگې د داخلي وظايفو په اصولو كې تنظيمېږي.

مادهٔ هشتاد و هفتم :

هر یک از دو مجلس شورای ملی، در آغاز دورهٔ کار، یک نفر از اعضای خود را به حیث رئیس برای یک دوره تقنینیه و دو نفر را به حیث نایب اول و نایب دوم و دو نفر را به حیث منشی و نایب منشی برای مدت یکسال انتخاب می کند.

این اشخاص هیئت اداری ولسی جرگه و مشرانو جرگه را تشکیل می دهند.

وظایف هیئت اداری در اصول وظایف داخلی هر مجلس تعیین می شود.

مادهٔ هشتاد و هشتم:

هر یکی از دو مجلس شورای ملی برای مطالعه موضوعات مورد بحث، بر طبق اصول وظایف داخلی، کمیسیون ها تشکیل می دهد.

مادهٔ هشتاد و نهم:

ولسی جرگه صلاحیت دارد به پیشنهاد یک ثلث اعضا، جهت بررسی و مطالعهٔ اعمال حکومت، کمیسیون خاص تعیین نماید.

ترکیب و طرز العمل این کمیسیون در اصول وظایف داخلی ولسی جرگه تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوي يمه ماده :
ملـــي شـــوری دا لانـــدې واکـــونه لـري:

۱- د قوانينـــو او تقنينـــي فرمـــانونو تصويب، تعديل يا لغو کول؛

۲- د ټولنيزو، فرهنګي، اقتصادي او تکنالوژيکي پرمختيايي پروګرامونو تصويب؛

۳- د دولتي بودجې تصويب او د پور اخيستو يا ورکولو اجازه؛

۴- د اداري واحدونو منځته راوړل، تعديل او يا لغو کول؛

۵- د دولـــتونو ترمنځ د تړونونـو او بين المللي ميثاقونو تصديق او يا له هغو څخه د افغانستان بيلول؛

۶- په دي اساسي قانون کې نور مندرج واکونه.

يونوي يمه ماده :
ولســي جرګــه لانــدې ځانګــړي واکونه لري:

۱- لـه هـر يـوه وزيـر څخـه د استيضاح په برخه کې ددې اساسي قانون د دوه نوي يمې مادې له حکم سره سم تصميم نيول؛

مادهٔ نودم:
شــورای ملــی دارای صلاحيتهــای ذيـل ميباشد:

۱- تصويب، تعديل يا لغو قوانين و يا فرامين تقنينی؛

۲- تصويـــب پروگرامهـــای انـــکشافی اجتمـــاعی، فرهنگـــی، اقتصادی وتکنالوژيکی؛

۳- تصويب بودجهٔ دولتی و اجازه اخذ يا اعطای قرضه؛

۴- ايجاد واحدهای اداری، تعديل و يا الغای آن؛

۵- تصديـــق معاهـــدات و ميثاقهـای بين المللی يا فسخ الحاق افغانستان به آن؛

۶- سـاير صلاحيتهای مندرج ايـن قانون اساسی.

مادهٔ نود و يکم:
ولســی جرگــه دارای صــلاحيتهای اختصاصی ذيل می باشد:

۱- اتخـــاذ تصـــميم در مـــورد استيضاح از هـــر يک از وزرا مطابق بـه حکم مـــادهٔ نـــود و دوم ايـــن قانون اساسی؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- د پرمختیایي پروگرامونو او دولتي بودجې په باب تصمیم نیول؛

۳- ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم د مقررېو تایید یا ردول؛

دوه نوي یمه ماده :
ولسي جرگه د ټولو غړیو د شلو فیصدو په پیشنهاد کولای شي، له هر یوه وزیر څخه استیضاح وکړي.

که ورکړاندې شوې توضیح د قناعت وړ نه وي، ولسي جرگه د نه باور د رای موضوع څېړي.

په وزیر باندې د نه باور رایه باید صریحه، مستقیمه او پر پخو دلایلو ولاړه وي، دغه رایه د ولسي جرگې د ټولو غړیو د رایو په اکثریت صادرېږي.

دري نوي یمه ماده :
د ملي شورى د دواړو جرگو هر یو کمېسیون کولای شي له هر یوه وزیر څخه په ټاکلو موضوعاتو کې پوښتنې وکړي.

هغه څوک چې پوښتنه ترې شوې کولای شي شفاهي یا لیکلی ځواب ورکړي.

۲- اتخاذ تصمیم راجع به پروگرامهای انکشافی و بودجهٔ دولتی؛

۳- تائید یا رد مقرریها مطابق به احکام این قانون اساسی؛

مادهٔ نود و دوم:
ولسی جرگه به پیشنهاد بیست فیصد کل اعضا ، می تواند از هر یک از وزرا استیضاح به عمل آورد .

هرگاه توضیح ارائه شده قناعت بخش نباشد ، ولسی جرگه موضوع رای عدم اعتماد را بررسی می کند .

رای عدم اعتماد از وزیر باید صریح، مستقیم و بر اساس دلایل مؤجه باشد . این رای به اکثریت ارای کل اعضای ولسی جرگه صادر میگردد .

مادهٔ نود و سوم:
هر یک از کمیسیونهای هر دو مجلس شورای ملی می تواند از هر یک از وزرا در موضوعا ت معین سوال نماید .

شخصی که از او سوال به عمل آمده، می تواند جواب شفاهی یا تحریری بدهد .

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور نوي یمه ماده :
قانون هغه مصوبه ده چې د ملي شورى د دواړو جرگو له خوا تصویب او د جمهور رئیس له خوا توشیح شوې وي، مگر دا چې په دې اساسي قانون کې بل ډول څرگنده شوې وي.

که جمهور رئیس د ملي شورى له مصوبې سره موافقه ونه لري کولاى شي چې د وړاندې کېدو تر نېټې وروسته يې په پنځلسو ورځو کې د دلایلو له ښوولو سره ملي شورى ته مسترده کړي. ددې وخت په تېرېدو او یا دا چې ولسي جرگه یو ځل بیا هغه د ټولو غړیو له دریوو برخو څخه په دوو برخو رایو تصویب کړي، مصوبه توشېح شوې گڼله کېږي او نافذ یږي.

مادهٔ نود و چهارم :
قانون عبارت است از مصوبه هر دو مجلس شورای ملی که به توشیح رئیس جمهور رسیده باشد، مگر اینکه در این قانون اساسی طور دیگری تصریح گردیده باشد.

در صورتیکه رئیس جمهور با مصوبهٔ شورای ملی موافقه نداشته باشد می تواند آنرا در ظرف پانزده روز از تاریخ تقدیم با ذکر دلایل به ولسی جرگه مسترد نماید. با سپری شدن این مدت و یا در صورتی که ولسی جرگه آنرا مجدداً با دو ثلث آرای کل اعضا تصویب نماید، مصوبه توشیح شده محسوب و نافذ میگردد.

پنځه نوي یمه ماده :
د قانون د طرحې پیشنهاد د حکومت یا دشورى د غړیو او دقضایي چارو د تنظیم په برخه کې د سترې محکمې له خوا د حکومت له لیارې وړاندې کېداى شي.

د بودجې او مالي چارو په برخه کې د قانون د طرحې پیشنهاد یوازې د حکومت له خوا کېږي.

مادهٔ نود وپنجم:
پیشنهاد طرح قانون از طرف حکومت یا اعضای شوری و در ساحه تنظیم امور قضایی از طرف ستره محکمه توسط حکومت صورت گرفته می تواند.

پیشنهاد طرح قانون در مورد بودجه و امور مالی صرف از طرف حکومت صورت میگیرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ نوي يمه ماده :
که د قانون د طرحې پيشنهاد پر دولت د نوي تکليف يا د عايداتو د لږولو لرونکی وي، په دې شرط د کار په فهرست کې نيول کېږي چې د پيشنهاد په متن کې د جبرانولو مدرک هم پيشبيني شوی وي.

مادهٔ نود و ششم:
هرگاه پيشنهاد طرح قانون حاوی تکليف جديد يا تنقيص در عايدات دولت باشد، به شرطی در فهرست کار داخل می شود که در متن پيشنهاد، مدرک جبران نيز پيش بينی شده باشد.

اوه نوي يمه ماده :
د حکومت له خوا د قانون د طرحې پيشنهاد لومړی ولسي جرگې ته وړاندې کېږي.

مادهٔ نود و هفتم:
پيشنهاد طرح قانون از طرف حکومت نخست به ولسی جرگه تقديم می گردد.

ولسي جرگه د بودجې او مالي چارو په شمول د قانون د طرحې پيشنهاد او د پور اخيستو او يا ورکولو پيشنهاد له بحث وروسته ديو کل په توگه تصويب يا ردوي.

ولسی جرگه پيشنهاد طرح قانون را، به شمول بودجه و امور مالی و پيشنهاد اخذ و يا اعطای قرضه را، بعد از بحث به صورت يک کل تصويب يا رد می کند.

ولسي جرگه نشي کولای وړاندې شوې طرح تر يوې مياشتې زيات وځنډوي.

ولسی جرگه نمی تواند طرح پيشنهاد شده را بيش از يک ماه به تاخير اندازد.

ولسي جرگه د پيشنهاد شوي قانون طرح تر تصويب وروسته مشرانو جرگې ته سپاري.

ولسی جرگه طرح قانون پيشنهاد شده را بعد از تصويب به مشرانو جرگه می سپارد.

مشرانو جرگه د پنځلسو ورځو په اوږدو کې د هغه په باره کې تصميم نيسي.

مشرانو جرگه در ظرف پانزده روز در مورد آن تصميم اتخاذ می کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي شورى د دولت د هغو قوانينو، معاهدو او پرمختيايي پروګرامونو په باره کې تصميم نيولو ته لومړيتوب ورکوي چې د حکومت د وړانديز په بنسټ د عاجل غور غوښتنه کوي.

شورای ملی به اتخاذ تصميم در مورد طرح قوانين، معاهدات و پروگرامهای انکشافی دولت که به اساس پيشنهاد حکومت ايجاب رسيدگی عاجل را نمايد اولويت می دهد.

که چيرې د قانون د طرحې پيشنهاد له دوارو جرګو څخه ديوې د لسو غړيو له خوا وشي، پيشنهاد د نوموړې جرګې د يو پر پنځمې برخې غړيو تر تائيد وروسته د هماغې جرګې د کار په فهرست کې نيول کېږي.

هرگاه پيشنهاد طرح قانون از طرف ده نفر از اعضای يکی از دو مجلس صورت گيرد، بعد از تائيد يک پنجم اعضای مجلسی که پيشنهاد به آن ارائه شده است، در فهرست کار آن مجلس داخل ميگردد.

اته نوي يمه ماده :

د دولت بودجه او د حکومت پرمختيايي پروګرام د مشرانو جرګې له لياري ددې جرګې له مشورتي نظريي سره يوځای ولسي جرګې ته سپارل کېږي.

مادۀ نود و هشتم:

بودجۀ دولت و پروگرام انکشافی حکومت از طريق مشرانو جرگه توأم با نظريۀ مشورتی آن به ولسی جرگه تقديم می شود.

د ولسي جرګې تصميم د جمهور رئيس تر توشيح وروسته، مشرانو جرګې ته تر وړاندي کېدو پرته، نافذ ګڼل کېږي.

تصميم ولسی جرگه بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد از توشيح رئيس جمهور نافذ شمرده می شود.

که چېرې د ځينو عواملو له مخې د مالي کال تر پيل مخکې بودجه تصويب نشي، د نوې بودجې تر تصويب پورې، د تېر کال بودجه تطبيقېږي.

هرگاه نظر به عواملی تصويب بودجه قبل از آغاز سال مالی صورت نگيرد، تا تصويب بودجه جديد، بودجۀ سال گذشته تطبيق ميگردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت د مالي کال د څلورمې ربعې په اوږدو کې د راتلونکي کال بودجه د روان کال د بودجې له اجمالي حساب سره ملي شورى ته وړاندې کوي . د تېر مالي کال د بودجې قطعي حساب د راتلونکي کال د شپږو مياشتو په موده کې د قانون له حکمونو سره سم ملي شورى ته وړاندې کېږي.

ولسي جرگه نشي کولاى د بودجې تصويب له يوې مياشتې څخه زيات او د هغه پور د اخيستو او ورکولو اجازه چې په بودجه کې شامل نه وي، تر پنځلس ورځو زيات وځنډوي.

که چېرې ولسي جرگه په دغه موده کې د پور د اخيستو او ورکولو د پيشنهاد په اړه تصميم ونه نيسي، پيشنهاد تصويب شوى گڼل کېږي.

نهه نوي يمه ماده :

که چېرې د ملي شورى په اجلاس کې کلنۍ بودجه يا پرمختيايي پروگرام يا له عامه امنيت، دهېواد له خپلواکۍ او ځمکنۍ بشپړتيا سره مربوطه موضوع تر خبرو لاندې وي، د شورى د اجلاس موده د هغې تر تصويب مخکې پاى ته نشي رسېدلاى.

حکومت در خلال ربع چهارم سال مالی، بودجۀ سال آینده را با حساب اجمالی بودجه سال جاری به شورای ملی تقدیم می نماید. حساب قطعی بودجه سال مالی قبل، در خلال مدت شش ماه سال آینده، مطابق به احکام قانون، به شورای ملی تقدیم میگردد.

ولسی جرگه نمی تواند تصویب بودجه را بیش از یکماه و اجازه اخذ و یا اعطای قرضه را که شامل بودجه نباشد، بیش از پانزده روز به تأخیر اندازد.

هرگاه ولسی جرگه در این مدت راجع به پیشنهاد اخذ و یا اعطای قرضه تصمیم اتخاذ نکند، پیشنهاد تصویب شده محسوب میگردد.

مادۀ نود و نهم:

در صورتی که در اجلاس شورای ملی، بودجه سالانه یا پروگرام انکشافی یا موضوع مربوط به امنیت عامه، تمامیت ارضی و استقلال کشور مطرح باشد مدت اجلاس شوری قبل از تصویب آن خاتمه یافته نمی تواند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلمه ماده:
کـه چېـرې د ېـوې جرګـې مصوبـه د بلې جرګې لـه خوا رد شي، د اختلاف د له منځه وړلو لپاره د دواړو جرګو د غړیو لـه خوا په برابر شمیر ګډ هیئت تاکل کېږي.

د هیئت پریکـړه د جمهـور رئـیس تـر توشیح وروسته نافذه ګڼل کېږي. کـه ګډ هیئت ونه کړای شي د نظر اختلاف له منځه یوسي، تصویب رد شوي ګڼل کېږي. په دې حالت کې ولسي جرګـه کولای شي په خپله ورپسې غونډه کې هغه د خپلو ټولو غړیو لـه دریـو څخـه د دوو برخـو د رایـو پـه اکثریت تصویب کړي. دا تصویب بې له دې چې مشرانو جرګې ته وړاندې شي، د جمهور رئیس تر توشیح وروسته نافذ ګڼل کېږي.

یو سلو یوومه ماده :
د ملي شورې هیڅ غړی د هغې رایې یا نظریې له امله چې د وظیفې د اجرا پـه وخـت کـې یـې څرګنـدوي، تـر عـدلي تعقیب لاندې نه نیول کېږي.

یوسلو دوه یمه ماده :
که د ملي شورې غړی په یوه جرم متهم شي، مسئول مـامور لـه موضـوع څخـه هغې جرګې ته چې متهم یې غړی دی، خبر ورکـوي او مـتهم تـر عـدلی تعقیب

مادهٔ صدم:
هرگـاه مصـوبهٔ یـک مجلـس از طـرف مجلـس دیگـر رد شـود ، بـرای حـل اخـتلاف هیئـت مخلـتط بـه تعـداد مسـاوی از اعضـای هـر دو مجلـس تشکیل می گردد.

فیصـله هیئـت بعـد از توشـیح رئـیس جمهـور، نافـذ شـمرده میشـود. در صـورتیـکه هیئـت مخـتلط نتـوانـد اختلاف نـظر را رفـع کنـد ، مصـوبـه رد شـده بـه حساب مـی رود. در ایـن حالـت ولسـی جـرگـه مـی تـوانـد در جلسـهٔ بعـدی آنـرا بـا دو ثلـث آرای کـل اعضـا تصـویب کنـد. ایـن تصـویـب بـدون ارائـه بـه مشرانـو جـرگـه بعد از توشیح رئـیس جمهـور نـافذ شمرده می شـود.

مادهٔ یکصد و یکم:
هیچ عضو شورای ملی بـه علت رای یـا نظریـه ای کـه در هنگـام اجـرای وظیفـه ابـراز مـی دارد مـورد تعقیـب عدلی قرار نمی گیرد.

مادهٔ یکصد و دوم:
هرگـاه عضـو شـورای ملـی بـه جـرمی متهم شود ، مامور مسئول از موضوع بـه مجلسـی کـه مـتهم عضـو آن اسـت اطلاع مـی دهـد و مـتهم تحـت تعقیـب

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاندې راتلای شي.

د مشهود جرم په مورد کې، مسئول مامور کولای شي متهم د هغې جرگې له اجازې پرته چې دی یې غړی دی تر عدلي تعقیب لاندې راولي او وي نیسي.

په دواړو حالاتو کې که عدلي تعقیب د قانون له مخې د توقیف ایجاب وکړي، مسئول مامور مکلف دی چې له موضوع څخه بې له ځنډه نوموړې جرگې ته خبر ورکړي او تصویب یې ترلاسه کړي.

که اتهام د شورى د رخصتۍ په وخت کې رامنځ ته شي، د نیولو او توقیف اجازه د مربوطې جرگې له اداري هیئت څخه ترلاسه کېږي او موضوع د نوموړې جرگې لومړنۍ غونډې ته د تصمیم نیولو لپاره وړاندې کېږي.

یوسلو درېیمه ماده :
وزیران کولای شي د ملي شورى له دوو جرگو څخه د هرې یوې په غونډو کې گډون وکړي.

د ملي شورى هره جرگه کولای شي خپلې غونډې ته د وزیرانو د حاضرېدو غوښتنه وکړي.

عدلی قرار گرفته می تواند.

در مورد جرم مشهود، مامور مسئول می تواند متهم را بدون اجازه مجلسی که او عضو آن می باشد تحت تعقیب عدلی قرار دهد و گرفتار نماید.

در هر دو حالت، هرگاه تعقیب عدلی قانوناً توقیف را ایجاب کند، مامور مسئول مکلف است موضوع را بلا فاصله به اطلاع مجلس مربوط برساند وتصویب آنرا حاصل نماید.

اگر اتهام در هنگام تعطیل شوری صورت بگیرد، اجازۀ گرفتاری یا توقیف از هیئت اداری مجلس مربوط حاصل می گردد و موضوع به نخستین جلسۀ مجلس مذکور جهت اخذ تصمیم ارائه می شود.

مادۀ یکصد وسوم:
وزرا می توانند در جلسات هر یک از دو مجلس شورای ملی اشتراک ورزند.

هر مجلس شورای ملی می تواند حضور وزرا را در جلسۀ خود مطالبه کنند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوسلو څلورمه ماده :
د ملـــي شـــوری دواړې جرګــې پــه عيـــن وخـــت کـــې، بېــل بېــل مجلسونه کوي.

مادهٔ يکصدو چهارم:
هر دو مـجلس شـورای ملی در وقت واحـــد بـــه صـــورت جداگانـــه جلسه می کنند.

د دواړو جرګو ګډې غونډې په لاندې حالاتو کې جوړېدلای شي:

جلسات هردو مجلس در موارد ذيل می تواند به طور مشترک داير شود:

۱- کلـه چـې تقنينيـه دوره يـا کلنـۍ غونـــډه د جمهـــور رئـــيس لـــه خـــوا پرانيستل کېږي؛

۱- در مـوقعی کـه دورهٔ تقنينيـه يـا اجلاس سالانه از طرف رئيس جمهور افتتاح می گردد؛

۲- پـه هغـه صـورت کـې چـې جمهـور رئيس يې ضروري تشخيص کړي؛

۲- در صـــورتيکه رئـــيس جمهـــور ضروری تشخيص دهد؛

د ولســـــي جـــرګـــــې رئيـــــس د مـلـــي شـــوری د ګـــډو غـــونډو مـشري کوي.

رئيـس ولـسـی جـرګـه، از جلسـات مـشـتـرک شـورای مـلـی ريـاسـت می نـــمايد.

يوسلو پنځمه ماده :
د ملي شوری غونډې علني دي، مګر دا چې د مجلس رئيس يا لږ تر لږه د ملي شوری لس تنه غړي يې د سري تـــوب پيشـــنهاد وکـــړي او جرګـــه دا پيشنهاد ومني.

مادهٔ يکصدوپنجم:
جلسات شورای ملی علنی می باشد مگر اينکه رئيس مجلس يا حد اقل ده نفـر از اعضـای شـورای ملـی، سـری بودن آنرا درخواست نمايند و مجلس اين درخوست را بپذيرد.

هېڅوک نشي کولای چې په زور د ملي شوری ودانۍ ته ننوزي.

هيچ شخصی نمی تواند عنفاً به مقر شورای ملی داخل شود.

يوسلو شپږمه ماده :
د ملي شـوری د هـر مجلـس نصـاب د

مادهٔ يکصد و ششم:
نـصاب هـر يک از دو مجلس شـورای

(c) ketabton.com: The Digital Library

رایو د اخیستو په وخت کې د هرې جرگې د غړیو د اکثریت په حضور بشپړیږي او تصمیمونه یې د حاضرو غړیو د رایو په اکثریت نیول کیږي، مگر په هغو مواردو کې چې دې اساسي قانون بل ډول تصریح کړې وي.

ملی، هنگام رای گیری با حضور اکثریت اعضا تکمیل می گردد و تصامیم آن با اکثریت آرای اعضای حاضر اتخاذ می شود، مگر در مواردی که این قانون اساسی طور دیگری تصریح نموده باشد.

یوسلو اوومه ماده :

ملي شوری په کال کې دوې عادي غونډې دایروي.

مادهٔ یکصد و هفتم:

شورای ملی در هر سال دو اجلاس عادی دایر می کند.

د ملي شوری د دواړو جرگو د غونډو د کار موده په کا ل کې نهه میاشتې ده. د اړتیا په وخت کې شوری کولای شي دا موده اوږده کړي.

مدت کار هر دو اجلاس شورای ملی، در هر سال نه ماه می باشد. در صورت ایجاب، شوری می تواند این مدت را تمدید کند.

د رخصتیو په ورځو کې د ملي شوری فوق العاده غونډې د جمهور رئیس په امر دایریدای شي.

جلسات فوق العاده شورای ملی در ایام تعطیل به امر رئیس جمهور دایر شده می تواند.

یوسلو اتمه ماده :

د ملي شوری د غړي د مړینې، استعفی، عزل او یا د داسي معلولیدو او معیوبیدو په صورت کې چې په دایمي توگه د وظیفي د اجراء خنډ شي، د پاتي تقنینیه دورې لپاره د نوي استازي تعیین د قانون له حکمونو سره سم ترسره کیږي.

مادهٔ یکصد و هشتم:

در حالات وفات، استعفا و عزل عضو شورای ملی و یا معلولیت یا معیوبیتی که به طور دایم مانع اجرای وظیفه گردد، تعیین نماینده جدید برای مدت باقی مانده دورهٔ تقنینیه، مطابق به احکام قانون صورت میگیرد.

د ملي شوری د غړیو د حاضریدو یا نه راتلو سره مربوطې چارې د داخلي

امور مربوط به حضور و غیاب اعضای شورای ملی در اصول وظایف

(c) ketabton.com: The Digital Library

وظايفو په اصولو کې تنظيمېږي.

يوسلو نهمه ماده :
د تقنينيه دورې په وروستني يوکال کې د انتخاباتو د قانون د بدلېدو پيشنهاد د ملي شورى د کار په فهرست کې نشي نيول کېدلای.

شپږم فصل
لويه جرگه

يوسلو لسمه ماده :
لويه جرگه د افغانستان د خلکو د ارادې تر ټولو ستر مظهر دى.

لويه جرگه:

۱- د ملي شورى له غړيو؛

۲- د ولايتونو او ولسواليو د جرگو له رئيسانو جوړېږي؛

وزيران، د سترې محکمې رئيس او غړي او لوي څارنوال کولاى شي د لويې جرگې په غونډو کې بې له دې چې د رايې ورکولو حق ولري گډون وکړي.

يو سلو يوولسمه ماده:
لويه جرگه په لاندينيو حالاتو کې دايرېږي:

داخلی تنظيم می گردد.

مادۀ يکصد ونهم:
پيشنهاد تعديل قانون انتخابات، در يک سال اخير دورۀ تقنينيه در فهرست کار شورای ملی داخل شده نمی تواند.

فصل ششم
لويه جرگه

مادۀ يکصد و دهم:
لويه جرگه عالی ترين مظهر اراده مردم افغانستان می باشد.

لويه جرگه متشکل است از:

۱- اعضای شورای ملی؛

۲- رؤسای شوراهای ولايات و ولسواليها؛

وزرا، رئيس و اعضای ستره محکمه و لوی ثارنوال می توانند در جلسات لويه جرگه بدون حق رای اشتراک ورزند.

مادۀ يکصد و يازدهم:
لويه جرگه در حالات ذيل داير ميگردد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د هېواد دخپلواکۍ، ملي حاكميت، ځمكنۍ بشپړتيا او سترو مصلحتونو پورې د مربوطو چارو په باب تصميم نيول؛

۲- ددې اساسي قانون د حكمونو تعديل؛

۳- ددې اساسي قانون د (نهه شپيتمې) مادې له مخې د جمهور رئيس محاكمه كول؛

يوسلو دولسمه ماده:
لويه جرگه په لومړۍ غونډه كې، د غړيو له منځه يو تن د رئيس، يو تن د مرستيال او دوه تنه د منشي او نايب منشي په توگه ټاكي.

يو سلو ديار لسمه ماده :
د لويې جرگې نصاب د رايې اخيستو په وخت كې د غړيو په اكثريت سره بشپړېږي.

د لويې جرگې تصميمونه، له هغو مواردو پرته چې په دې اساسي قانون كې صريحاً ذكر شوي، د ټولو غړيو د رايو په اكثريت، نيول كېږي.

يوسلو څوار لسمه ماده :
د لويې جرگې بحثونه علني دي، مگر

۱- اتخاذ تصميم در مورد مسايل مربوط به استقلال، حاكميت ملى، تماميت ارضى و مصالح علياى كشور؛

۲- تعديل احكام اين قانون اساسى؛

۳- محاكمۀ رئيس جمهور مطابق به حكم مندرج مادۀ شصت و نهم اين قانون اساسى؛

مادۀ يكصدو دوازدهم:
لويه جرگه در اولين جلسه، از ميان اعضا يک نفر را به حيث رئيس و يک نفر را به حيث معاون و دو نفر را به حيث منشى و نايب منشى انتخاب مى كند.

مادۀ يكصد و سيزدهم:
نصاب لويه جرگه هنگام راى دهى، با حضور اكثريت اعضا تكميل ميگردد.

تصاميم لويه جرگه، جز در مواردى كه در اين قانون اساسى صريحاً ذكر گرديده، با اكثريت آراى كل اعضا اتخاذ ميگردد.

مادۀ يكصد و چهاردهم:
مباحثات لويه جرگه علنى مى باشد

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چې د غړيو ثلورمه برخه يې د سريتوب غوښتنه وکړي او لويه جرگه دا غوښتنه ومني.

مگر اينکه يک ربع اعضا سری بودن آنرا در خواست نمايند و لويه جرگه اين درخواست را بپذيرد.

يوسلو پنځلسمه ماده :
د لويې جرگې د جريان په وخت کې ددې اساسي قانون (ديوسلويوومې) او (يوسلودويمې) مادې مندرج احکام د هغې د غړيو په باب تطبيقيږي.

ماه يکصد و پانزدهم:
در هنگام داير بودن لويه جرگه، احکام مندرج مواد يکصد و يکم و يکصد و دوم اين قانون اساسی، در مورد اعضای آن تطبيق ميگردد.

اووم فصل
قضاء

فصل هفتم
قضاء

يوسلو شپاړسمه ماده:
قضائيه قوه د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت خپلواک رکن دی.

مادۀ يکصد و شانزدهم:
قوۀ قضائيه رکن مستقل دولت جمهوری اسلامی افغانستان می باشد.

قضائيه قوه له يوې سترې محکمې، د استيناف له محکمو او ابتدائيه محکمو څخه جوړه ده چې تشکيلات او واکونه يې د قانون له لياري تنظيميږي.

قوۀ قضائيه مرکب است از يک ستره محکمه، محاکم استيناف و محاکم ابتدائيه که تشکيلات و صلاحيت آنها توسط قانون تنظيم ميگردد.

ستره محکمه د ستر قضايي اورگان په توگه د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې په سرکې ځای لري.

ستره محکمه به حيث عاليترين ارگان قضايی در راس قوۀ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان قرار دارد.

يوسلو اوه لسمه ماده:
ستره محکمه نهه تنه غړي لري

مادۀ يکصد و هفدهم:
ستره محکمه مرکب است از نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د جمهور رئیس له خوا د ولسي جرګې په تایید او ددې اساسي قانون د (پنځوسمې) مادې د وروستۍ فقرې او د (یوسلو اتلسمې) مادې د حکمونو په رعایت، په پیل کې په دې ترتیب ټاکل کېږي:

درې تنه د څلورو کلونو لپاره، درې تنه د اوو کلونو لپاره او درې تنه د لسو کلونو لپاره.

وروستۍ ټاکنې د لسو کلونو لپاره دي.

د غړیو ټاکل د دوهم ځل لپاره جواز نه لري.

جمهور رئیس د سترې محکمې یو غړی د سترې محکمې د رئیس په توګه ټاکي.

د سترې محکمې غړي ددې اساسي قانون په (یوسلو اوه ویشتمې) مادې کې له راغلي حالت پرته، د خدمت د دورې تر پایه له خپلو وظیفو څخه نه عزلېږي.

یوسلو اتلسمه ماده :

د سترې محکمې غړی باید لاندیني شرایط ولري:

عضو که از طرف رئیس جمهور با تائید ولسی جرګه و با رعایت احکام مندرج فقرهٔ آخر مادهٔ پنجاهم و مادهٔ یکصد و هجدهم این قانون اساسی در آغاز به ترتیب ذیل تعیین میگردند:

سه نفر برای مدت چهار سال، سه نفر برای مدت هفت سال و سه نفر برای مدت ده سال.

تعیینات بعدی برای مدت ده سال می باشد.

تعیین اعضا برای بار دوم جواز ندارد.

رئیس جمهور یکی از اعضا را به حیث رئیس ستره محکمه تعیین می کند.

اعضای ستره محکمه به استثنای حالت مندرج مادهٔ یکصد و بیست و هفتم این قانون اساسی، تا ختم دورهٔ خدمت از وظایف شان عزل نمی شوند.

مادهٔ یکصد و هجدهم:

عضو ستره محکمه واجد شرایط ذیل می باشد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د ټاکلو په وخت کې د رئیس او غړیو عمر تر څلویښتو کلو لږ نه وي؛

۲- د افغانستان تبعه وي؛

۳- په حقوقي یا فقهي علومو کې لوړې زده‌کړې او د افغانستان په قضایي نظام کې تخصص او کافي تجربه ولري؛

۴- د ښه سیرت او نیک شهرت لرونکی وي؛

۵- د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنایت په ارتکاب او یا له مدني حقوقو څخه په محرومیۍ محکوم شوی نه وي؛

۶- د وظیفې د تصدۍ په وخت کې په هیڅ سیاسي گوند کې غړیتوب ونه لري.

یوسلو نولسمه ماده :
د سترې محکمې غړي د وظیفي تر پیل مخکې، د جمهور رئیس په وړاندې دا لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحیم

"د لوی خدای (ﷻ) په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دین له احکامو، په دې اساسي قانون او

۱- سن رئیس و اعضا در حین تعیین از چهل سال کمتر نباشد ؛

۲- تبعهٔ افغانستان باشد ؛

۳- در علوم حقوقی و یا فقهی تحصیلات عالی و در نظام قضایی افغانستان تخصص و تجربهٔ کافی داشته باشد ؛

۴- دارای حسن سیرت و شهرت نیک باشد ؛

۵- از طرف محکمه به ارتکاب جرایم ضد بشری، جنایت و یا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد ؛

۶- در حال تصدی وظیفه در هیچ حزب سیاسی عضویت نداشته باشد.

مادهٔ یکصد و نزدهم:
اعضای ستره محکمه قبل از اشغال وظیفه، حلف آتی را در حضور رئیس جمهور به جا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحیم

"به نام خداوند بزرگ (ﷻ) سوگند یاد می کنم که حق و عدالت را بر طبق احکام دین مقدس اسلام،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورو قوانينو کې له راغلو نصوصو سره سم حق او عدالت تأمين او د قضاء وظيفه په بشپړ امانت، صداقت او بې طرفۍ اجراء کړم."

يوسلو شلمه ماده :

د قضائيه قوې په صلاحيت کې په ټولو هغو دعوو غور شامل دی، چې د دولت په شمول د حقيقي يا حکمي اشخاصو له خوا د مدعي يا مدعي عليه په حيث د قانون له حکمونو سره سم د محکمې په وړاندې اقامه شي.

يوسلو يو ويشتمه ماده :

له اساسي قانون سره د قوانينو، تقنيني فرمانونو، بين الدول معاهدو او بين المللي ميثاقونو د مطابقت څېړل، د حکومت يا محاکمو په غوښتنه او د هغو تفسير د قانون له حکمونو سره سم د سترې محکمې صلاحيت دی.

يوسلو دوه ويشتمه ماده :

هېڅ قانون نشي کولای په هېڅ حا ل کې، کومه قضيه يا ساحه په څه ډول چې په دې فصل کې تحديد شوې د قضائيه قوې له صلاحيت څخه و باسي او بل مقام ته يې وسپاري.

دا حکم د هغو خاصو محکمو چې

نصوص این قانون اساسی و سایر قوانین افغانستان تأمین نموده، وظیفه قضاء را با کمال امانت، صداقت و بی طرفی اجرا نمایم."

مادۀ یکصد و بیستم:

صلاحیت قوه قضائیه شامل رسیدگی به تمام دعاویی است که از طرف اشخاص حقیقی یا حکمی، به شمول دولت، به حیث مدعی یا مدعی علیه در پیشگاه محکمه مطابق به احکام قانون اقامه شود.

مادۀ یکصد و بیست و یکم:

بررسی مطابقت قوانین، فرامین تقنینی، معاهدات بین الدول و میثاق های بین المللی با قانون اساسی و تفسیر آنها بر اساس تقاضای حکومت و یا محاکم، مطابق به احکام قانون از صلاحیت ستره محکمه می باشد.

مادۀ یکصد و بیست و دوم:

هیچ قانون نمی تواند در هیچ حالت، قضیه یا ساحه یی را از دایرۀ صلاحیت قوۀ قضائیه به نحوی که در این فصل تحدید شده، خارج بسازد و به مقام دیگر تفویض کند.

این حکم مانع تشکیل محاکم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې اساسي قانون په (نهه شپيتمې، اته اويايمې او يوسلواوه ويشتمې) مادو کې راغلې او په مربوطو قضيو کې د نظامي محکمو د تشکيل مانع نه گرځي.

د دې ډول محکمو تشکيل او صلاحيت د قانون له لیارې تنظيمېږي.

يوسلو در ويشتمه ماده :

ددې اساسي قانون د حکمونو په رعايت، د محکمو په تشکيل، صلاحيت او اجراآتو پورې مربوط قواعد او په قاضيانو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظيمېږي.

يوسلو څلير ويشتمه ماده:

د قضائيه قوې د مامورينو او نورو اداري کارکوونکيو په برخه کې، د دولت د مامورينو او نورو اداري کار کوونکيو د مربوطو قوانينو حکمونه نافذ دي خو تقرر، انفکاک، ترفيع، تقاعد، مجازات او مکافات يې دسترې محکمې له خوا له قانون سره سم تر سره کېږي.

يوسلو پنځه ويشتمه ماده:

د قضائيه قوې بودجه د حکومت په مشوره دسترې محکمې له خوا ترتيبېږي او د دولت د بودجې د يوې

خاص مندرج مواد شصت و نهم، هفتاد و هشتم و یکصد و بیست و هفتم این قانون اساسی و محاکم عسکری در قضایای مربوط به آن نمیگردد.

تشکیل و صلاحیت این نوع محاکم توسط قانون تنظیم میگردد.

مادهٔ یکصد و بیست و سوم:

با رعایت احکام این قانون اساسی، قواعد مربوط به تشکیل، صلاحیت و اجراآت محاکم و امور مربوط به قضات توسط قانون تنظیم میگردد.

مادهٔ یکصد و بیست و چهارم:

در مورد مامورین و سایر کارکنان اداری قوهٔ قضائیه، احکام قوانین مربوط به مامورین و سایر کارکنان اداری دولت نافذ می باشد ولی تقرر، انفکاک، ترفیع، تقاعد، مجازات و مکافات شان توسط ستره محکمه مطابق به احکام قانون صورت میگیرد.

مادهٔ یکصد و بیست و پنجم:

بودجهٔ قوهٔ قضائیه به مشورهٔ حکومت از طرف ستره محکمه ترتیب گردیده، به حیث جزء بودجهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخې په توګه د حکومت له خوا ملي شورى ته وړاندې کېږي.

دولت، توسط حکومت به شورای ملی تقدیم می شود.

د قضائيه قوې د بودجې تطبيق د سترې محکمې صلاحيت دى.

تطبیق بودجهٔ قوهٔ قضائیه از صلاحیت ستره محکمه می باشد.

يوسلو شپږ ويشتمه ماده :

د سترې محکمې غړي، د خدمت د دورې تر پاى ته رسېدو وروسته، د پاتې ژوند په موده کې د خدمت د دورې له مالي حقوقو څخه برخمن کېږي، په دې شرط چې په دولتي او سياسي چارو بوخت نشي.

مادهٔ یکصد و بیست و ششم:

اعضای ستره محکمه بعد از ختم دورهٔ خدمت برای بقیه مدت حیات از حقوق مالی دورهٔ خدمت مستفید می شوند مشروط به اینکه به مشاغل دولتی و سیاسی اشتغال نورزند.

يو سلو اوه ويشتمه ماده:

که چېرې د ولسي جرګې تر درېيمې برخې زيات غړي، د سترې محکمې د رئيس يا غړيو محاکمه، د وظيفوي جرم يا د جنايت د ارتکاب د اتهام پر اساس وغواړي او ولسي جرګه دا غوښتنه د ټولو غړيو له دريو برخو څخه د دوو برخو په اکثريت تصويب کړي، متهم له وظيفې څخه عزل او موضوع خاصې محکمې ته سپارل کېږي.

مادهٔ یکصد و بیست و هفتم:

هرگاه بیش از یک ثلث اعضای ولسی جرگه، محاکمه رئیس یا عضو ستره محکمه را بر اساس اتهام به جرم ناشی از اجرای وظیفه یا ارتکاب جنایت تقاضا نمایند و ولسی جرگه این تقاضا را با اکثریت دو ثلث کل اعضا تصویب کند، متهم از وظیفه عزل و موضوع به محکمهٔ خاص محول میگردد.

د محکمې تشکيل او د محاکمې طرز العمل د قانون په وسيله تنظيمېږي.

تشکیل محکمه و طرز العمل محاکمه، توسط قانون تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو اته ويشتمه ماده :
د افغانستان په محكمو كې محاكمه په علني ډول دايرېږي او هر څوک حق لري د قانون له حكمونو سره سم په هغې كې ګډون وكړي.

محكمه كولاى شي، په داسي حالاتو كې چې په قانون كې څرګند شوي يا د محاكمي سري توب ضروري وګڼل شي، سري غونډې دايرې كړي خو د حكم اعلان بايد علني وي.

مادۀ يكصد و بيست و هشتم:
در محاكم افغانستان، محاكمه به صورت علنی داير می گردد و هر شخص حق دارد با رعايت احكام قانون در آن حضور يابد.

محكمه می تواند در حالاتی كه در قانون تصريح گرديده، يا سری بودن محاكمه ضروری تشخيص گردد، جلسات سری داير كند ولی اعلام حكم بايد به هر حا ل علنی باشد.

يو سلو نهه ويشتمه ماده:
محكمه مكلفه ده د خپل صادر كړي حكم اسباب په فيصله كې ذكر كړي.

د محكمو د ټولو قطعي فيصلو عملي كول واجب دي خو د شخص د مرګ د حكم په حالت كې د جمهور رئيس منظوري شرط ده.

مادۀ يكصد و بيست و نهم:
محكمه مكلف است اسباب حكمی را كه صادر می نمايد، در فيصله ذكر كند.

تمام فيصله های قطعی محاكم واجب التعميل است مگر در حالت حكم به مرگ شخص كه مشروط به منظوری رئيس جمهور می باشد.

يوسلو دېرشمه ماده:
محكمې ترغور لاندې قضاياوو كې ددې اساسي قانون او نورو قوانينو حكمونه تطبيقوي.

كه د غور لاندې قضاياوو له جملې څخه د كومې قضيې لپاره په اساسي قانون او نورو قوانينو كې حكم موجود نه وي، محكمه د حنفي فقهې د

مادۀ يكصد و سی ام:
محاكم در قضايای مورد رسيدگی، احكام اين قانون اساسی و ساير قوانين را تطبيق می كنند.

هرگاه برای قضيه يی از قضايای مورد رسيدگی، در قانون اساسی و ساير قوانين حكمی موجود نباشد محاكم به پيروی از

(c) ketabton.com: The Digital Library

احکامو له مخې او په هغو حدودو کې دننه چې دې اساسي قانون ټاکلي، قضیه په داسي ډول حل او فصل کوي چې عدالت په ډېره ښه توګه تأمین کړي.

احکام فقه حنفی و در داخل حدودی که این قانون اساسی وضع نموده، قضیه را به نحوی حل و فصل می نمایند که عدالت را به بهترین وجه تأمین نماید.

یوسلو یو دېرشمه ماده :

محکمې د اهل تشیع لپاره په شخصیه احوالو پورې مربوطو قضایاووکې د تشیع د مذهب حکمونه د قانون له احکامو سره سم تطبیقوي.

مادۀ یکصدو سی و یکم:

محاکم برای اهل تشیع، در قضایای مربوط به احوا ل شخصیه، احکام مذهب تشیع را مطابق به احکام قانون تطبیق می نمایند.

په نورو دعوو کې هم که په دې اساسي قانون یا نورو قوانینو کې حکم موجود نه وي، محکمې قضیه د دې مذهب له حکمونو سره سم حل او فصل کوي.

در سایر دعاوی نیز اگر در این قانون اساسی و قوانین دیگر حکمی موجود نباشد، محاکم قضیه را مطابق به احکام این مذهب حل و فصل می نمایند.

یوسلو دوه دېرشمه ماده :

قاضیان د سترې محکمې په پیشنهاد او د جمهور رئیس په منظورۍ ټاکل کېږي.

مادۀ یکصد و سی و دوم:

قضات به پیشنهاد ستره محکمه و منظوری رئیس جمهور تعیین می گردند.

د قاضیانو مقرري، تبدیلي، ترفیع مواخذه او د تقاعد پیشنهاد د قانون له حکمونو سره سم د سترې محکمې صلاحیت دی.

تقرر، تبدل، ترفیع، مؤاخذه و پیشنهاد تقاعد قضات مطابق به احکام قانون از صلاحیت ستره محکمه می باشد.

ستره محکمه د اجرایي او قضایي چارو د ښه تنظیم او د لازمو اصلاحاتو د تأمین لپاره، د قضائیه قوې،

ستره محکمه به منظور تنظیم بهتر امور اجرایی و قضایی و تأمین اصلاحات لازم، آمریت عمومی اداری

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمومي اداري آمريت تأسيسوي.

قوۀ قضائیه را تأسیس می نماید.

يوسلو دري د پرشمه ماده :

کــه قاضـــي د جنـايـــت پــه ارتــکاب متهـم شـي، ستره محكمـه د قـانون لـه حكمونو سره سم د قاضي پر حالت غور كوي، كه ستره محكمـه دده د دفـاع تر اوريـدو وروسـتـه اتهـام وارد وبـولي، جمهـور رئـيس تـه يې د عـزل پيشـنهاد كـوي د جمهـور رئـيس لـه منظـوري ورووســتـه مــتهم قاضـــي لـــه وظيفـــې څـــــخه عـزل او د قـانون لـه حکمونـو سره سم جزا وركول كيږي.

مادۀ یکصد و سی و سوم:

هرگاه قاضی به ارتکاب جنایت متهم شود، ستره محکمه مطابق به احکام قـانون بـه حالـت قاضـی رسـیدگی نمـوده، پس از استماع دفـاع او، در صورتیکه ستره محکمه اتهام را وارد بدانـد پیشـنهاد عـزلش را بـه رئـیس جمهور تقدیم و با منظوری آن از طرف رئیس جمهور، قاضی متهم از وظیفه معـزول و مطـابق بـه احکـام قـانون مجازات می شود.

يوسلو څلور د پرشمه ماده:

دجـرمــونـــو کـشـــف د پـولـيـــس پـه وســـيله او دجرمونـــو تحقيـــق او پـــه محكمـه كـې پـر مـتهم بانـدې د دعـوا اقامـه دڅارنوالۍ لـه خوا، د قـانون لـه احكامو سره سم كيږي.

مادۀ یکصد و سی چهارم:

کـشـــف جـرایم، توسـط پـولیس و تـحقیـــق جـرایـــم و اقـامـــۀ دعـوا عـلیـــه متهـــم در مـحـکمـــه، از طـــرف څـارنوالی مطـابق بـه احکـام قانون صورت میگیرد.

څارنوالي د اجرائيه قـوې برخـه ده او پـه خپلو اجراآتو كې استقلال لري.

څـــارنوالی جـزء قـوۀ اجرائیـــه و در اجـراآت خـود مسـتقل مـی باشد.

د څـارنوالۍ تشـكيل، صـلاحيت او د اجراآتـــو څـرنـګـوالـــی د قانـــون لـــه لـيـــاري تـنظـيـمـيږي.

تـشـکیـــــل، صـــــلاحیت و طــــرز فـعـالـــیت څـــارنـوالـــی تـوســط قــانون تنظیم میگردد.

د وسله والو ځواكونو، پوليسو او دملي امنيت كاركوونكيو د وظيفوي جرمونو كشــف او تحقيـق د خـاص قـانون لـه

کشـــف و تحقیـــق جـــرایم وظیفـــوی منســـوبین قـــوای مســـلح، پـــولیس و مــوظفین امنیـت ملـی، توسـط قـانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

لياري تنظيمېږي.

يوسلو پنځه دېرشمه ماده:
كه د دعوي لوری په هغه ژبه چې محاكمه پرې كېږي و نه پوهېږي، د قضيې پر موادو او اسنادو د اطلاع او په محكمه كې په خپله مورنۍ ژبه د خبروكولو حق دترجمان په وسيله ورته تأمينېږي.

اتم فصل
اداره

يوسلو شپږ دېرشمه ماده:
د افغانستان د اسلامي جمهوريت اداره د مركزي ادارې او محلي ادارو د واحدونو پر اساس له قانون سره سم تنظيمېږي.

مركزي اداره پرځينو اداري واحدونو ويشل كېږي چې د هرې يوې په سركې يو وزير وي.

دمحلي ادارې واحد ولايت دی. د ولايتونو او مربوطه ادارو شمير، ساحه، برخې او تشكيلات د نفوسو دشمير، ټولنيزې او اقتصادي وضعې او جغرافيايي موقعيت پر اساس دقانون له لياري تنظيمېږي.

خاص تنظيم می گردد.

مادهٔ يكصد و سی و پنجم:
اگر طرف دعوا زبانی را كه محاكمه توسط آن صورت می گيرد، نداند، حق اطلاع به مواد و اسناد قضيه و صحبت در محكمه به زبان مادری، توسط ترجمان برايش تأمين ميگردد.

فصل هشتم
اداره

مادهٔ يكصدوسی وششم :
ادارهٔ جمهوری اسلامی افغانستان براساس واحدهای ادارهٔ مركزی و ادارات محلی، طبق قانون، تنظيم ميگردد.

ادارهٔ مركزی به يک عده واحدهای اداری منقسم ميگردد كه در رأس هر كدام يک نفر وزير قرار دارد.

واحد ادارهٔ محلی، ولايت است. تعداد، ساحه، اجزا و تشكيلات ولايات و ادارات مربوط، بر اساس تعداد نفوس، وضع اجتماعی و اقتصادی و موقعيت جغرافيايی توسط قانون تنظيم ميگردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوسلو اوه دېرشمه ماده:
حکومت د مرکزيت د اصل په ساتلو سره د اقتصادي، ټولنيزو او فرهنگي چارو د گړندي کولو او ښه والي او د ملي ژوند په پرمختگ کې د خلکو د لا زياتې ونډې اخيستو په منظور، لاژم صلاحيتونه د قانون له حکمونو سره سم محلي ادارې ته سپاري.

يوسلو اته دېرشمه ماده:
په هر ولايت کې يوه ولايتي جرگه جوړېږي.

د ولايتي جرگې غړي له قانون سره سم د نفوسو په تناسب، د آزادو، عمومي پټو او مستقيمو ټاکنو له مخې د ولايت د اوسېدونکو له خوا د څلورو کلونو لپاره ټاکل کېږي.

ولايتي جرگه له خپلو غړيو څخه يو تن د رئيس په توگه ټاکي.

يوسلو نهه دېرشمه ماده:
ولايتي جرگه د دولت د پرمختيايي هدفونو په تأمين او د ولايت د چارو په ښه کولو کې لکه څنگه چې په قوانينوکې څرگنده شوې، برخه اخلي اوپه ولايت پورې د مربوطو چارو په باب مشوره ورکوي.

ولايتي جرگه خپلې وظيفې د محلي

مادۀ يکصد و سی و هفتم:
حکومت با حفظ اصل مرکزيت به منظور تسريع و بهبود امور اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و سهم گيری هر چه بيشتر مردم در انکشاف حيات ملی، صلاحيتهای لاژم را مطابق به احکام قانون، به ادارۀ محلی تفويض می نمايد.

مادۀ يکصد و سی وهشتم:
در هر ولايت يک شورای ولايتی تشکيل می شود.

اعضای شورای ولايتی، طبق قانون، به تناسب نفوس، از طريق انتخابات آزاد، عمومی، سری ومستقيم از طرف ساکنين ولايت برای مدت چهارسال انتخاب ميگردند.

شورای ولايتی يک نفر از اعضای خود را به حيث رئيس انتخاب می نمايد.

مادۀ يکصد و سی ونهم:
شورای ولايتی در تأمين اهداف انکشافی دولت و بهبود امور ولايت به نحوی که در قوانين تصريح می گردد سهم گرفته و در مسايل مربوط به ولايت مشوره می دهد.

شورای ولايتی وظايف خود را با

(c) ketabton.com: The Digital Library

اداري په مرسته سرته رسوي.

يوسلو څلو يښتمه ماده:
د محلي اداري د چارو د سمون او په هغې کې د خلکو د فعالې ونډې اخيستو د تأمين په مقصد، په ولسواليو او کليو کې د قانون له حکمونو سره سم جرګې جوړېږي.

ددې جرګو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو ټاکنو له مخې د سيمې د اوسېدونکو له خوا د دريو کلونو لپاره ټاکل کېږي.

په محلي جرګو کې د کوچيانو ګډون د قانون له حکمونو سره سم تنظيمېږي.

يوسلو يو څلويښتمه ماده:
د ښاري چارو د اداري لپاره ښاروالي تشکيلېږي.

ښاروال او د ښاري مجلسونو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو انتخاباتو له لارې انتخابېږي.

په ښاروالیو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

يوسلو دوه څلويښتمه ماده:
دولت ددې اساسي قانون د

همکاری ادارهٔ محلی اجرا می نماید.

مادهٔ یکصد و چهلم:
برای تنظیم امور و تأمین اشتراک فعال مردم در ادارهٔ محلی، در ولسوالی ها و قریه ها، مطابق به احکام قانون، شوراها تشکیل می گردند.

اعضای این شوراها از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم از طرف ساکنین محل برای مدت سه سال انتخاب می شوند.

سهم گیری کوچیان در شوراهای محلی مطابق به احکام قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ یکصد و چهل و یکم:
برای ادارهٔ امور شهری، شاروالی تشکیل می شود.

شاروال و اعضای مجالس شاروالی، از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب می شوند.

امور مربوط به شاروالی ها توسط قانون تنظیم میگردند.

مادهٔ یکصد و چهل و دوم:
دولت به مقصد تعمیل احکام

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمونــو د تعـــميل او د منـــدرجو ارزښتونو د تـــأميـــن لپـــاره لازمـي اداري جوړوي.

و تـأميـن ارزشهـای منـدرج ایـن قـانـــون اســـاسی، ادارات لازم را تشکیل می نماید.

نهم فصل
اضطراري حالت

فصل نهم
حالت اضطرار

يوسلو دري څلويښتمه ماده:
کـه د جګـړې، د جګـړې دخطـر، وخـيم اغتشـاش او طبيعـي آفـاتو او يـا ورتـه حالت له امله د خپلواکۍ او ملي ژوند ساتنه په هغـه طريقـه چې پـه اساسي قانون کې ټاکل شوې، ناشوني وګرځي د جمهور رئيس له خوا د ملي شورى په تائيد د هېواد په ټولو او يا ځينې برخو کې اضطراري حالت اعلانېږي.

مادۀ یکصد و چهل و سوم:
هرگـاه بـه علـت جنـگ، خطـر جنـگ، اغتشـاش وخـیم، آفـات طبیعـی و یـا حالت مماثل، حفظ استقلال و حیـات ملی از مجرایی که در قانـون اساسی تعیین شده، ناممکـن گـردد، حـالـت اضـطرار از طـرف رئـیس جمهــور بـا تائید شورای ملی در تمـام یا بعضی از سـاحـات کشـور اعلان می شود.

کـه اضـطراري حالـت تـر دوو مياشـتو زيـات دوام ومـومي، د اوږدولـو لپـاره يې د ملي شورى موافقه شرط ده.

هرگـاه حالـت اضطرار بیش از دو مـاه دوام نماید، برای تمدیـد آن، موافقت شورای ملی شرط است.

يوسلو څلورڅلويښتمه ماده:
په اضطراري حالت کې جمهور رئيس کـولای شي د ملي شـورى او د سـترې محکمې له رئيسانو سره په مشوره، د ملي شورى ځينې صلاحيتونه حکومت ته انتقال کړي.

مادۀ یکصد و چهل و چهارم:
در حـالــت اضـطرار رئـیس جمهــور می توانـد بـه مشـورۀ رؤسـای شورای ملـی و سـتره محکمــه، بعضـی از صـلاحیت هـای شـــورای ملـی را بـه حکومت انتـقال دهد.

يوسلو پنځه څلويښتمه ماده:
په اضطراري حالت کې جمهور رئيس کولای شي چې د ملي شورى او دسترې

مادۀ یکصد و چهل و پنجم:
در حـالت اضطرار، رئیس جمهور می تـــواند بعد از تائید روسای شـــورای

(c) ketabton.com: The Digital Library

محکمې د رئیسانو تر تائید وروسته د اساسي قانون لاندینی حکمونه وځنډوي او یا قیود پرې ولګوي:

۱- د اوه ویشتمې مادې دویمه فقره؛

۲- شپږ دېرشمه ماده؛

۳- داوه دېرشمي مادې دویمه فقره؛

۴- داته دېرشمي مادې دویمه فقره؛

یوسلو شپږ څلویښتمه ماده:
داضطرار په حالت کې اساسي قانون نه تعدیلېږي.

یوسلو اوه څلویښتمه ماده:
که چېرې دجمهوري ریاست دوره او یا د ملي شورى تقنیني دوره د اضطرار په حالت کې پای ته ورسېږي، د نویو انتخاباتو تر سره کیدل ځنډېږي او د جمهور رئیس او ملي شورى د غړیو د خدمت موده تر څلورو میاشتو پورې تمدیدېږي.

که اضطراري حالت تر څلورو میاشتو زیات اوږد شي، لویه جرګه د جمهور رئیس له خوا راغو ښتله کېږي.

د اضطراري حالت تر پاي ته رسېدو وروسته، د دوومیاشتو دننه انتخابات کېږي.

ملی و ستره محکمه، تنفیذ احکام ذیل را معطل بسازد و یا بر آنها قیودی وضع نماید:

۱- فقرهٔ دوم مادهٔ بیست وهفتم؛

۲- مادهٔ سی و ششم؛

۳- فقره دوم مادهٔ سی و هفتم؛

۴- فقره دوم مادهٔ سی و هشتم؛

مادهٔ یکصدو چهل و ششم:
در حالت اضطرار، قانون اساسی تعدیل نمی شود.

مادهٔ یکصد و چهل و هفتم:
هرگاه دورهٔ ریاست جمهوری و یا دوره تقنینیه شورای ملی در حالت اضطرار ختم شود، اجرای انتخابات جدید ملتوی گذاشته شده، مدت خدمت رئیس جمهور و اعضای شورای ملی تا چهار ماه تمدید می شود.

هرگاه حالت اضطرار بیش از چهار ماه دوام نماید لویه جرگه از طرف رئیس جمهور دعوت می شود.

بعد از ختم حالت اضطرار، در خلال مدت دو ماه، انتخابات برگزار میگردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوسلو اته څلويښتمه ماده:
د اضطراري حالت په پای ته رسېدو سره هغه اقدامات چې ددې اساسي قانون د (يوسلو څلور څلويښتمې او يوسلو پنځه څلويښتمې) مادې له مخې شوي، بې له ځنډه له اعتباره لوېږي.

مادۀ يكصد و چهل و هشتم:
در ختم حالت اضطرار، اقداماتى كه بر اساس مواد يكصد و چهل و چهارم و يكصد و چهل و پنجم اين قانون اساسى به عمل آمده، بلا فاصله از اعتبار ساقط ميگردند.

لسم فصل
تعديل

فصل دهم
تعديل

يوسلو نهه څلويښتمه ماده:
د اسلام دسپېڅلي دين له حكمونو څخه د پيروۍ اصل او اسلامي جمهوري نظام نه تعديلېږي.

د اتباعو د اساسي حقوقو تعديل يوازې د هغوى د حقوقو د ښيگڼې په منظور جواز لري.

ددې اساسي قانون د نورو موادو تعديل د زمان د غوښتنو او تجربو له مخې، ددې اساسي قانون د اوه شپيتمې او يوسلو شپږ څلويښتمې مادې د احكامو په رعايت سره، د جمهور رئيس يا د ملي شورى د اكثريت په پيشنهاد كېږي.

مادۀ يكصد و چهل و نهم:
اصل پيروى از احكام دين مقدس اسلام و نظام جمهورى اسلامى تعديل نمى شوند.

تعديل حقوق اساسى اتباع صرف به منظور بهبود حقوق آنان مجاز مى باشد.

تعديل ديگر محتويات اين قانون اساسى، نظر به تجارب و مقتضيات عصر، با رعايت احكام مندرج مواد شصت و هفتم و يكصد و چهل و ششم اين قانون اساسى، با پيشنهاد رئيس جمهور يا اكثريت اعضاى شوراى ملى صورت مى گيرد.

يوسلو پنځوسمه ماده:
د تعديل د پيشنهاد لپاره د جمهور رئيس په فرمان د حكومت،

مادۀ يكصد و پنجاهم:
به منظور اجراى پيشنهاد تعديل، هيئتى از بين اعضاى حكومت،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي شورى او سترې محكمې د غړيو له منځه، يو هيئت جوړيږي او د تعديل طرح تياروي.

شورای ملی و ستره محکمه به فرمان رئیس جمهور تشکیل گردیده، طرح تعدیل را تهیه می کند.

د تعديل د تصويب لپاره د جمهور رئيس په فرمان او د لويې جرگې د فصل له حكمونو سره سم لويه جرگه دايريږي.

برای تصویب تعدیل، لویه جرگه بر اساس فرمان رئیس جمهور و مطابق به احکام فصل لویه جرگه دایر میگردد.

كه لويه جرگه د ټولو غړيو له دريو برخو څخه د دوو برخو په اكثريت د تعديل طرح تصويب كړي، د جمهور رئيس تر توشيح وروسته نافذ يږي.

هرگاه لویه جرگه با اکثریت دو ثلث کل اعضا طرح تعدیل را تصویب کند، بعد از توشیح رئیس جمهور نافذ می گردد.

يوولسم فصل
متفرقه حكمونه

فصل یازدهم
احکام متفرقه

يوسلو يو پنځوسمه ماده:
جمهور رئيس، د جمهور رئيس مرستيالان، وزيران او د سترې محكمې رئيس او غړي، لوى څارنوال، د مركزي بانک او ملي امنيت رئيسان، واليان او ښاروالان د خپلې وظيفې په وخت كې نشي كولاى له دولت سره هيڅ ډول انتفاعي معامله تر سره كړي.

مادهٔ یکصد و پنجاه و یکم:
رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، وزرا، رئیس و اعضای ستره محکمه، لوی څارنوال، روسای بانک مرکزی و امنیت ملی، والیان و شاروالها در مدت تصدی وظیفه نمی توانند هیچ معامله انتفاعی را با دولت انجام دهند.

يوسلو دوه پنځوسمه ماده:
جمهور رئيس، د جمهور رئيس مرستيالان، وزيران، د ملي شورى او سترې محكمې رئيسان او غړي، لوى

مادهٔ یکصد و پنجاه دوم:
رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، وزرا، رؤسا و اعضای شورای ملی و ستره محکمه، لوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خارنــوال او قاضـيان نشــي کـولای د وظيفــې د تصــدۍ پـه مـوده کـې نـور مشاغل ولري.

خارنــوال و قضـات نـمی تواننـد در مـدت تصـدی وظيفـه بـه مشـاغــل ديگری اشتغال ورزند.

يوسلو دري پنځوسمه ماده:

قاضـيان، خـارنوالان، د وسـله والــو ځواکونـو او پوليسـو منصـبداران او د ملي امنيت کـارکوونکی نشی کولی د وظيفې دتصدۍ په موده کې په سياسي ګوندونو کې غړيتوب ولري.

مادۀ يکصد و پنجاه و سوم:

قضـات، خـارنوالان، صـاحب منصبان قــوای مسـلح و پــوليس و منسـوبين امنيت ملی، در مدت تصدی وظيــفه نمــی تواننــد در احــزاب سياســی عضويت داشته باشند.

يوسلو څلور پنځوسمه ماده:

د جــمهور رئـيس، د جمهـور رئـيس د مـرستيــالانو، وزيرانــو اوســترې محکمــې د غـړو او لــوی خــارنوال شتمني، د خـدمت تر دورې وړاندې او وروسته، د هـغـه اورګـان پـه وسيـلـه چــې قـانــون يـې ټـاکـې ثــبت، څېـړل کېږي او خپرېږي.

مادۀ يکصد و پنجاه و چهارم:

دارايــی رئـيس جمهــور، معــاونين رئـــيس جــمــهــور، وزرا، اعضـــای ســتــره مـحکمـــه و لـوی خارنــوال قــبـــل و بـــعد از دورۀ خــــدمت، تــوســط ارګانـــی کــه در قانــون تـعـيـين ميـګـردد، ثبت، رسيد ګی و نشر می شود.

يوسلو پنځه پنځوسمه ماده:

د جمهـور رئـيس مرستيالانو، وزيرانـو، د ملــي شــوری رئيســانو او غړيــو، د سترې محکمې غړيو، قاضيانو او لوی خارنوا ل تـه د قـانون لـه حکمونـو سره سم، مناسب معاش ټاکل کېږي.

مادۀ يکصد و پنجاه و پنجم:

بـــرای معاونـــين رئــيس جمهــور، وزرا، رؤسـا و اعضای شورای ملی و ستره محکمه، قضات و لـوی خارنـوال مـطابق به احکام قانون معاش مناسب تـعيين ميګردد.

يوسلو شپږ پنځوسمه ماده:

د هـــر ډول انـتـخـابـاتــو د خــارنې او اداري او په هېواد کې د خلکو عمومي

مادۀ يکصد و پنجاه و ششم:

کــمـيسيون مسـتقل انتخابـات بـرای اداره و نــظارت بر هر نوع انـتـخـابات

(c) ketabton.com: The Digital Library

رايو ته د مراجعې لپاره د انتخاباتو مستقل کمېسيون د قانون له حکمونو سره سم جوړېږي.

يوسلو اوه پنځوسمه ماده:
د اساسي قانون پر تطبيق د څارنې خپلواک کمېسيون د قانون له حکم سره سم تشکيلېږي.

ددې کمېسيون غړي د جمهور رئيس له خوا د ولسي جرګې په تائيد تعينېږي.

دولسم فصل
انتقالي حکمونه

يوسلو اته پنځوسمه ماده:
د ملت د بابا لقب او هغه امتيازونه چې د ۱۳۸۱ هجري شمسي کال د اضطراري لويې جرګې له خوا د افغانستان پخواني پاچا اعليحضرت محمد ظاهر شاه ته ورکړل شوي دي، ددې اساسي قانون د حکمونو له رعايت سره سم د ژوند تر پايه د دوی لپاره محفوظ دي.

يوسلو نهه پنځوسمه ماده:
د دغه اساسي قانون له نافذيدو څخه د ملي شورى د افتتاح تر نېټې پورې موده د انتقال دوره ګڼل کېږي.

و مراجعه به آرای عمومی مردم در کشور مطابق به احکام قانون تشکيل ميگردد.

مادۀ يکصد و پنجاه و هفتم:
کميسيون مستقل نظارت بر تطبيق قانون اساسی مطابق به احکام قانون تشکيل می گردد.

اعضای اين کميسيون از طرف رئيس جمهور به تائيد ولسی جرگه تعيين ميگردند.

فصل دوازدهم
احکام انتقالی

مادۀ يکصد و پنجاه و هشتم:
لقب بابای ملت و امتيازاتی که توسط لويه جرگه اضطراری سال يکهزار و سه صد و هشتاد و يک هجری شمسی به اعليحضرت محمد ظاهر شاه، پادشاه سابق افغانستان، اعطا شده است با رعايت احکام اين قانون اساسی مادام الحيات برای ايشان محفوظ می باشد.

مادۀ يکصد و پنجاه و نهم:
مدت بعد از نفاذ اين قانون اساسی تا تاريخ افتتاح شورای ملی، دورۀ انتقال شمرده می شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان انتقالي اسلامي دولت د انتقال په دوره کې لاندینۍ وظيفې سرته رسوي:

۱- دشپږو میاشتو دننه جمهوري رياست، ملي شورى او محلي جرگو د انتخاباتو په اړه د تقنيني فرمانونو صادرول؛

۲- له یوه کال څخه په کمه موده کې د محکمو د صلاحیتونو او تشکیلاتو او د اساسي تشکیلاتو پر قانون باندې دکار د پیل په اړه د فرمانونو صادرول؛

۳- د انتخاباتو د خپلواک کمېسیون جوړول؛

۴- د اجرايي او قضايي چارو د غوره تنظيم په منظور د لازمو اصلاحاتو سرته رسول؛

۵- د دې اساسي قانون د حکمونو د تطبيق په برخه کې د زمينې د برابرولو لپاره لازم تدبیرونه نيول؛

يوسلو شپيتمه ماده:

لومړنی منتخب جمهور رئيس د انتخاباتو د نتايجو تر اعلان دېرش ورځې وروسته د دغه اساسي قانون له حکمونو سره سم په کار پيل کوي.

دولت انتقالی اسلامی افغانستان، در دورۀ انتقال، وظایف ذیل را انجام می دهد:

۱- اصدار فرامین تقنینی مربوط به انتخابات ریاست جمهوری، شورای ملی و شوراهای محلی در مدت شش ماه؛

۲- اصدار فرامین در مورد تشکیلات و صلاحیت محاکم و آغاز کار روی قانون تشکیلات اساسی در خلال مدت کمتر از یکسال؛

۳- تشکیل کمیسیون مستقل انتخابات؛

۴- انجام اصلاحات لازم به منظور تنظیم بهتر امور اجرایی و قضایی؛

۵- اتخاذ تدابیر لازم جهت آماده ساختن زمینه برای تطبیق احکام این قانون اساسی؛

مادۀ یکصد و شصتم:

اولین رئیس جمهور منتخب، سی روز بعد از اعلام نتایج انتخابات، مطابق به احکام این قانون اساسی به کار آغاز می کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر اړخیزې هځې کېږي چې د جمهور رئیس او ملي شورا انتخابات په یوه وخت کې تر سره شي.

کوشش همه جانبه صورت می گیرد تا اولین انتخابات رئیس جمهور و شورای ملی با هم در یک وقت صورت بگیرد.

د ملي شورى واکونه د هغې د تأسیس تر مودې پورې پدې اساسي قانون کې حکومت ته سپارل کېږي او مؤقته ستره محکمه د جمهور رئیس په فرمان جوړېږي.

صلاحیت های شورای ملی مندرج در این قانون اساسی تا زمان تأسیس این شوری به حکومت تفویض می شود و ستره محکمهٔ مؤقت به فرمان رئیس جمهور تشکیل می گردد.

یوسلو یوشپیتمه ماده:

ملي شورى له تأسیس سره سم خپل واکونه او وظایف ددې اساسي قانون د حکمونو مطابق عملي کوي.

مادهٔ یکصد و شصت و یکم :

شورای ملی، وظایف و صلاحیت های خود را به مجرد تأسیس، مطابق به احکام این قانون اساسی، اعما ل می کنند.

د ملي شورى له لومړنۍ غونډې وروسته د دېرشو ورځو په موده کې حکومت او ستره محکمه ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم تشکیلېږي.

بعد از دایر شدن اولین جلسه شورای ملی، در خلال مدت سی روز، حکومت و ستره محکمه مطابق به احکام این قانون اساسی تشکیل می گردند.

د افغانستان د انتقالی اسلامی دولت رئیس تر هغه وخته پورې وظیفه سرته رسوي چې منتخب جمهور رئیس په کار پیل نه وي کړی.

رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان تا زمانیکه رئیس جمهور منتخب به کار آغاز کند اجرای وظیفه می نماید.

ددې اساسي قانون د یوسلو نهه پنځوسمې مادې د څلورمې فقرې د حکم په رعایت، د دولت اجرایي او

ارگانهای اجرایی و قضایی دولت با رعایت حکم فقرهٔ چهارم مادهٔ یکصد و پنجاه و نهم این

(c) ketabton.com: The Digital Library

قضايي ارگانونه د حکومت او سترې محکمې تر تشکیل پورې خپلو وظایفو ته ادامه ورکوي.

هغه تقنیني فرمانونه چې دمؤقتې دورې له پیل څخه وروسته نافذ شوي دي د ملي شورى لومړنۍ غونډې ته راجع کېږي.

دا فرامین تر هغه وخته پورې چې د ملی شورى له خوا لغوه شوي نه وي نافذ ګڼل کېږي.

يوسلو دوه شپیتمه ماده:
دا اساسي قانون د لویې جرګې له تصویب څخه وروسته نافذ او د افغانستان د انتقالي اسلامی دولت د رئیس له خوا توشېح او اعلامېږي.

په نافذېدو سره يې ددې اساسي قانون له حکمونو مغایر قوانین او تقنیني فرمانونه لغوه کېږي.

قانون اساسی، الی تشکیل حکومت و ستره محکمه به وظایف خود ادامه میدهند.

فرامین تقنینی که از آغاز دورهٔ مؤقت به بعد نافذ گردیده است به اولین جلسه شورای ملی ارجاع می گردند.

این فرامین تا زمانیکه از طرف شورای ملی لغو نگردیده باشند نافذ می باشند.

مادهٔ یکصد و شصت و دوم:
این قانون اساسی از تاریخ تصویب لویه جرگه نافذ و از طرف رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان توشیح و اعلام میگردد.

با نفاذ این قانون اساسی، قوانین و فرامین تقنینی مغایر احکام آن ملغی می باشد.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library